

Pelgrimeren in het Jaar van de Barmhartigheid: reizen met heel je hart

In deze zomereditie van Tussenbeide wordt aandacht besteed aan pelgrimages. Onderweg-zijn behoort tot ons leven als christen van dag tot dag.

In het boek Handelingen der Apostelen lezen we dat de apostelen en hun mede-gelovigen voortdurend onderweg zijn. Petrus en Paulus trekken rond met het oog op de verspreiding van de blijde boodschap. De apostelen en vele christenen nadien hebben het reizen niet van een vreemde. Van Jezus zelf wordt al gezegd dat Hij met zijn leerlingen rondging door steden en dorpen (cf Mt. 9, 35).

Christenen die in onze tijd op bedevaart gaan, doen dit niet op de eerste plaats om het geloof te verspreiden maar wel om hun geloof te kunnen delen en het te versterken. Maar onderschat niet de kracht van een enthousiast getuigenis van pelgrims als ze weer thuis zijn: hun ervaringen en woorden kunnen anderen uitnodigen om op hun beurt de weg van Jezus te gaan en te geloven.

Vanuit het bisdom Rotterdam gaan pelgrims naar Lourdes, Banneux, Beauraing, Kevelaer, Rome, Santiago de Compostela, Fatima, etc. Dit jaar gaan ook jongeren uit ons midden naar de Wereldjongerendagen in Polen. Binnen het bisdom zijn o.a. pelgrimages naar Brielle (Martelaren van Gorcum), Schiedam (St. Liduina), Zevenhoven (Maria van Lourdes), Haastrecht (Maria ter Weghe) en Noordwijk (St. Jeroen). Processies dichtbij huis geven ook uitdrukking aan het feit dat we als christenen in geloof onderweg mogen zijn, zoals de Maria-omweging in Delft en de processie ter ere van het Heilig Hout in Dordrecht.

© MATHEU BEMELMANS, BISDOM ROTTERDAM

Paus Franciscus nodigt ons in dit jaar van de barmhartigheid ook uit om op reis te gaan in ons hart. Enerzijds om ons leven te vernieuwen door Gods barmhartige vergeving te vragen en te ontvangen. Anderzijds om van ons nieuwe leven te getuigen, door in geloof een beweging te maken naar onze naaste, met concrete werken van barmhartigheid. In de geest van het evangelie is het daarom belangrijk dat we als pelgrims in geloof tevens oog en oor

proberen te hebben voor concrete mensen -dichtbij en ver weg- die noodgedwongen als vluchteling en vreemdeling onderweg zijn.

Ik wens u allen een goede reis toe in geloof!

+ JOHANNES VAN DEN HENDE
BISSCHOP VAN ROTTERDAM

Opening Heilige Deur in Brielle

De Nationale Bedevaart in Brielle vindt op 9 juli plaats met als motto 'Wees barmhartig'. De dag opent met een eucharistieviering in de Bedevaartskerk van de HH. Martelaren van Gorcum, die om 11.00 uur begint. Vanwege het Heilig Jaar van de Barmhartigheid zal aan het begin van de viering door bisschop Van den Hende de Heilige Deur worden geopend. Bisschop Van den Hende: 'Enerzijds worden wij als leerlingen van onze Heer aangespoord om open te staan voor Gods vergevende liefde in het sacrament van boete en verzoening om zo Gods barmhartigheid

te ontvangen. Daarbij hoort ook een houding van vergeving in onze omgang met elkaar (cf Mt. 6, 12). Anderzijds worden wij als leerlingen van de Heer opgeroepen om in zijn voetspoor te treden waar het gaat om waarachtige naastenliefde, heel concreet door het verrichten van de werken van barmhartigheid – zowel de lichamelijke (Mt. 25, 31-46) als de geestelijke werken van barmhartigheid (Catechismus van de Katholieke Kerk n. 2447).' Vanaf 9 juli is deze Heilige Deur gedurende de zomer elke donderdagmiddag geopend van 13.00 tot 17.00 uur. Tussen 15.00 en 16.00 uur is er biechtgelegenheid en om 16.00 uur eucharistieviering.

Zomerprogramma Bedevaartskerk

In juli en augustus is het Heiligdom te Brielle dagelijks open van 13.00 – 17.00 uur.
Za. 23 juli: 16.00 uur Orgelconcert
Za. 20 augustus: 16.00 uur Orgelconcert
Zo. 11 september: Afsluiting Heilige Deur
Za. 24 september: Brielle Lezing 2016
Za. 12 november: Concert Koninklijke Nederlandse Zangersbond
Za. 26 november: Afsluiting Jaar van de Barmhartigheid met o.a. 24-uurs-aanbedding

INHOUD

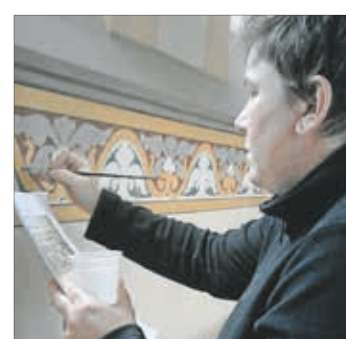
Symposium over Zorg	2
DCI Projectentocht	3
In beweging komen	6
Huwelijk en Gezin	10
Nuntius op bezoek	10

Nieuwe priester

Zegenen klokkentoren

Werk aan de Kerk

WJD Krakau

Barmhartigheid als uitdaging voor goede zorg

“Wat kan barmhartigheid betekenen voor goede zorg?” Die vraag was de aanleiding om in het Heilig Jaar van de Barmhartigheid een minisymposium te organiseren in het Erasmus MC in Rotterdam. Deelnemers waren onder andere geestelijke verzorgers, priesters en diakens uit het parochiepastoraat, leden van raden van bestuur, cliëntenraden en pastoraatsgroepen. Emile Boleij, bisschoppelijk gedelegeerde voor de zorg, opende het symposium en gaf het woord aan Mgr. Van den Hende die dagvoorzitter was.

De eerste spreker was de heer Johan Groen, directeur PZC Crabbhoff Dordrecht. In het logo van Zorggroep Crabbhoff is het verhaal van de Barmhartige Samaritaan uitgedrukt. Hij sprak over zorg van mensen voor mensen. “Mensen ontmoeten elkaar en zijn voor elkaar van betekenis. De relatie van degene die zorg verleent en ontvangt is wederkerig. ‘Kijk niet naar iemand vanuit je verplegersuniform, als een ‘object’ met verdriet, waar je technisch wat aan moet doen. Nee, ga de relatie aan als persoon. Daarbij is je eigen leven en wie je bent als persoon van belang. En laat je inspireren.’[...]

Goede zorg

Paulien Matze sprak vervolgens over haar werkzaamheden als geestelijk verzorger bij Laurens in de multiculturele zorglocaties de Beukelaar, De Schans en Delfshaven. “Goede zorg laat mensen met het weinige wat ze nog hebben tot bloei komen,” stelde ze. Ze sprak concreet over migranten ouderen: “Deze mensen hebben vroeger huis en haard verlaten en hun leven opnieuw op moeten bouwen. Ze leven met een breuk tussen ‘hier en daar’, of ‘toen en nu’. Ze hebben heel vaak een vanzelfsprekend geloof. Er zijn ook kwetsbare kanten, zoals taalproblemen als mensen terugval- len op hun oude taal als ze gaan dementeren. [...] Barmhartigheid heeft te maken met geraakt worden en in beweging komen. Zorg ervoor dat je altijd weer kunt zeggen dat deze persoon je raakt en je beroert.’

Barmhartigheid en het Heilig Jaar

Mgr. Van den Hende verbond de twee enthousiast gehouden inleidingen met het Heilig Jaar van de Barmhartigheid. “Barmhartigheid heeft te maken met je in Jezus’ Naam laten raken tot in het diepst van je wezen, tot in je ingewanden.” Dit specifieke woord komt onder meer voor in de parabel van de verloren zoon (Lc. 15, 11-32). Op het Nederlandse materiaal voor het Heilig Jaar van de Barmhartigheid staat hiervan een afbeelding van Rembrandt. In het evangelie zijn drie parabels van barmhartigheid die Jezus vertelt en waarin sprake is van dit geraakt zijn tot in het diepst van je wezen, namelijk de parabel van de verloren zoon (of de barmhartige vader, Lc. 15, 11-32), de parabel van de barmhartige Samaritaan (Lc. 10, 25-37), de parabel van de koning die zijn knecht schulden kwijtscheldt (Mt. 18, 23-35). Ook paus Franciscus wijst in het heilig jaar herhaaldelijk op deze lessen in barmhartigheid.

Wederkerigheid

“Bij waardevolle zorg is de hele persoon betrokken en is ook sprake van wederkerigheid,” aldus de bisschop. “Waardevolle zorg laat zich in het logo van het heilig jaar duidelijk ook verbinden met de persoon van Christus, die de mens op zijn schouders neemt. Je ziet

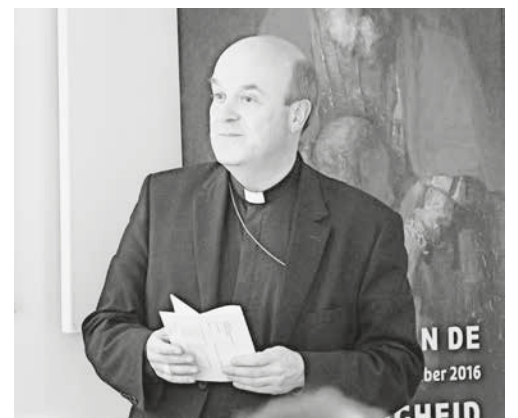
in het internationale logo van het heilig jaar bij de twee figuren maar drie ogen. Als we ons echt als persoon verbinden met Christus mogen we niet alleen met onze eigen ogen kijken, maar ook met de ogen van Jezus.”

DAAPHNE VAN ROOSEDAAL

Kerk en zorg samen in beweging

Astrid van der Valk was een van de deelnemers aan dit symposium: “Als toezichthouder bij twee zorginstellingen en bestuurder van een parochie was ik blij verrast met dit unieke initiatief vanuit ons bisdom. Dat Kerk en zorg zo samen in beweging komen vond ik zeer inspirerend. Het levensverhaal van Paulien Matze hoe zij van zending in de zorg terecht is gekomen was zeer boeiend. Het reflecteert hoe iedere professional dagelijks op weg is om inhoud te geven aan gemeenschapszin en relaties te onderhouden vanuit liefdevolle zorg voor elkaar. Dat is ook voor een bestuurder een prachtige barmhartige kernwaarde: houden van mensen om waardevolle zorg te leveren!”

‘Goede zorg start bij oog hebben voor een mens en met elkaar op weg gaan, voor even of langdurig. Hierin openbaart zich barmhartigheid – voor allebei’, aldus Chris Nolet, bestuurder Laurensfonds.

GEKNIPT

Tijdcollecte

In april was er in de Open Hof in Rotterdam een “Dienst in vieren”, een oecumenische themadienst voorbereid door jongeren. Dit valt te lezen in Draagkracht, het nieuwe blad van de nieuwe parochie Sint Christoffel. In diverse workshops werd een thema uitgewerkt. Er was er een over poëzie, over schilderen, over Taizé. Het thema was “Tijd”. Het vormde ook de gelegenheid om een Tijdcollecte te houden. Eerst werd er verteld hoe je een stukje van je tijd beschikbaar kunt stellen voor de hulp aan een ander. Daarna ging er een mandje rond met kaartjes. Op zo’n kaartje konden de deelnemers aangeven hoe veel tijd ze wilden geven aan welke activiteit. Inmiddels worden de “matches” tussen hulpbieders en hulpvragers gemaakt.

Vijfdaagse bedevaart naar Banneux

Een vijfdaagse bedevaart (onder medische begeleiding) naar Banneux vindt plaats van vrijdag 2 september tot dinsdag 6 september 2016. Vertrek op vrijdag morgen 2 september vanaf verschillende opstapplaatsen in het bisdom. 09.00 uur: koffiestop in Schiebroek, waar de bussen verzamelen 12.00 - 13.30 uur: lunch in Soerendonk (Limburg) 13.30 - 15.30 uur: aankomst in Banneux U verblijft op het Heiligdom van Banneux met andere pelgrims uit het bisdom Rotterdam. Er zijn mooie ruime slaapkamers met douche en toilet. Elke dag is er een viering in één van de kerken vlakbij uw verblijfplaats. Dagelijks ontbijt, lunch en diner (koffie/thee zijn inbegrepen). Op dinsdag 6 september vertrekt u na de eucharistieviering uit Banneux en rond 12.00 uur arriveert u in Soerendonk voor een uitgebreid afscheidsdiner.

Hierna vertrekt u weer richting de opstapplaatsen. Kosten van deze volledig verzorgde reis: € 255,00 Meer informatie via Mw. Paula Opstal. T: 015 3693148 of paula_opstal@hotmail.com Zie ook www.banneux-comite-bisdom-rotterdam.nl

Brugklasproject

In de Ursulaparochie in Delft wordt een brugklasproject gehouden. Onlangs was de zesde bijeenkomst in dat verband. Het ging over de Vastentijd en vasten. In kleine groepjes bekeken de jongeren de veertien kruiswegstaties, afgedrukt op A3-formaat. Daarbij werd de vraag gesteld of ze de situatie van lang geleden konden koppelen aan het heden. Enkele woorden die de jongeren opschreven: hulp in zware tijden, troost geven aan iemand die het nodig heeft, op andere manieren worden mensen gemarteld tegenwoordig, oorlog en geweld. Ter afsluiting van de avond werd het Paasverhaal gelezen.

Vluchtelingenopvang centraal op Projectentocht

De Projectentocht 2016 kreeg door de actualiteit een duidelijke signatuur. Met bezoeken aan het interkerkelijk diaconaal centrum De Bakkerij in Leiden en het AZC in Katwijk, stond de rondgang duidelijk in het teken van de opvang van vluchtelingen.

Ook de deelnemers aan de Projectentocht hebben geboeid gekeken en zijn er over met de spelers in gesprek gegaan.

AZC Katwijk

's Middags brachten de deelnemers een bezoek aan het asielzoekerscentrum. Locatiemanager Marijke

Klaassens lichtte de gang van zaken toe op zowel de gezinslocatie als het reguliere AZC. In de eerste locatie verblijven gezinnen met minimaal één kind onder de zeventien, die wachten op terugkeer naar het land van herkomst. Sinds 2014 verblijven er ook reguliere asielzoekers, voornamelijk Syriërs en Eritreeërs. Zij hebben vaak al een tijdelijke verblijfstatus.

Burgemeester Jos Wienen ging in op de betrokkenheid van de gemeente bij het AZC. Zoals overall was de standaardreactie ook in Katwijk, dat het centrum te groot zou zijn. De gevreesde problemen zijn uitgebleven. Wel ziet hij als een grote uitdaging de integratie van de statushouders. Te veel vluchtelingen blijven afhankelijk van een uitkering. De lange asielprocedure is daaraan mede schuldig. De gemeente Katwijk is momenteel bezig met een proef om tien vluchtelingen onderdak, opleiding en een baan te bieden in de zorg.

JAN MAASEN

Bijna zestig bestuurders van caritasinstellingen en diaconale vrijwilligers namen op zaterdag 11 juni deel aan de jaarlijkse Projectentocht van de Diocesane Caritasinstelling en de Pastorale Dienstverlening van het bisdom Rotterdam. Zij maakten kennis met verschillende invalshoeken en aspecten van de vluchtelingenopvang. Enkelens waren hier ook op af gekomen; omdat in het najaar een AZC wordt geopend in de eigen gemeente of omdat de kerken meer werk willen maken van de begeleiding van statushouders.

De Bakkerij

Vluchtelingen behoorden altijd al tot de doelgroepen, die voor hulp en ondersteuning bij De Bakkerij kwamen. In het afgelopen half jaar is dat werk geïntensiveerd, toen een noodopvang voor 250 mensen werd ingericht in de directe omgeving. Uit de contacten met de vluchtelingen kwamen allerlei activiteiten voort, te beginnen met een bliksemactie voor telefoonkaarten, omdat er in de opvang geen wifi was. Daarna volgden andere activiteiten, zoals samen koken, taallessen en een inzameling van koffers. Voor de Nieuwjaarsbijeenkomst van De Bakkerij ontwikkelde Mobiel Theater Geurend Hooi de voorstelling De Vlucht. Een Iraakse vluchteling en een Nederlandse gescheiden vrouw treffen elkaar in de wachtkamer van een wooncorporatie. In zeventien minuten ontvouwt zich dan een intrigerende ontmoeting, waarbij wederzijdse herkenning en botsende belangen elkaar voortdurend afwisselen. Uitermate geschikt om de dialoog over en met vluchtelingen tot stand te brengen. 'De Vlucht heeft een hoge vlucht genomen', aldus Ton Snepvangers coördinator van De Bakkerij. Het stuk is inmiddels 25 keer vertoond, onder meer in kerken en scholen.

© FOTO'S: PETER VAN MUKKEN

Veel jong enthousiasme bij 20e Vuurdoop!

Bijna 600 vormelingen en begeleiders waren op zaterdag 14 mei aanwezig in de HH. Laurentius en Elisabethkathedraal in Rotterdam. Bisschop Van den Hende heette iedereen welkom en las het Pinksterverhaal voor uit de Handelingen van de Apostelen (Hand. 2). In een catechese over de komst van de Geest, als bijzondere ervaring van de eerste christenen, wees hij de jongeren erop dat zij nu ze het sacrament van het Vormsel ontvangen hebben, de opdracht hebben om hun geloof in praktijk te brengen.

"Speciaal in het Jaar van de Barmhartigheid is het belangrijk om te beseffen dat de Kerk een netwerk van mensen is in wier harten de liefde voor God én de liefde voor de naaste op de eerste plaats komt", aldus de bisschop.

Daarna verspreidden de vormelingen zich over de kathedraal en de nabij gelegen school. Daar konden zij een van de workshops volgen. De workshops rond De Voedselbank en de aandacht voor uitgeprocedeerde asielzoekers stonden in het teken van het Jaar van de Barmhartigheid. In de kathedraal was het interactieve catechetisch theater 'In feite' actief rond personen uit de Bijbel. Traditiegetrouw was het beklimmen van de toren of een rondgang door de gewelven het derde programma-onderdeel. In de gewelven kwamen de vormelingen de heilige Laurentius, de heilige Franciscus en de zalige Moeder Teresa tegen.

Aan het eind van de Vuurdoop werd de Vuurdooptrofee uitgereikt aan de vormselgroep die het beste couplet had geschreven voor het Vuurdooplied. Vicaris-generaal Verbakel maakte bekend dat de vormselgroep uit Zoetermeer winnaar was van de Vuurdooptrofee. Alle aanwezigen zongen samen met Mario Raadwijk enthousiast het Vuurdooplied met het winnende couplet. Bij de uitgang ontving iedereen een sleutelhanger met logo van de Vuurdoop als aandenken aan deze inspirerende jongerenbijeenkomst.

MONIQUE MEEUSEN

COLUMN: Uitgedaagd

Sprekend over de universele bestemming van de goederen van deze aarde herinnert het Compendium van de sociale leer van de kerk aan barmhartigheid als eis van de naastenliefde. Die strekt zich niet alleen uit naar de materiële, maar ook naar de geestelijke nood van medemensen. De zeven materiële en de zeven geestelijke werken van barmhartigheid zijn echter niet alleen een daad van mededogen, maar vooral ook van gerechtigheid: de arme heeft recht op tegemoetkoming in wat hem of haar wordt onthouden. Barmhartigheid is ook het thema van dit bijzonder heilig jaar. Het heilig jaar gaat terug op het

Joodse gebruik van een jubeljaar, een periodiek terugkerend jaar waarin alle schulden die mensen ten opzichte van elkaar hebben opgebouwd worden kwijtgescholden en men weer bevrijd verder mag gaan. Jezus zelf zegt daarover: "Hij heeft mij gezonden om ... een jaar van barmhartigheid van de Heer te melden" (Lucas 4,18-19). Maar hoe barmhartig zijn wij zelf? Wreed werden religieuzen in 1572 vermoord door watergeuzen, genadeloos kwam in 1552 pastoor Angelo Merula van Heenvliet door de Spaanse inquisitie op de brandstapel terecht - getuigen van de wreedheid waarmee ook in

naam van het evangelie met elkaar werd omgegaan. Kan het gaan door de Heilige Deur ook in Brielle als teken van het ontvangen van barmhartigheid ons helpen om vervolgens de oproep van de paus ter harte te nemen: "Laten wij onze ogen openen om te kijken naar de ellende van de wereld, de wonden van zoveel broeders en zusters die van hun waardigheid zijn beroofd, en laten wij ons uitgedaagd voelen om naar hun kreet om hulp te luisteren...."?

HUUB FLOHR, VICARIS VOOR SOCIALE LEER VAN DE KERK

© Foto's: PETER VAN MUIJKEN

Met een symposium 'Vreugde in dienstbaarheid' nam diaken Paul Schuurmans op 9 juni afscheid als bisschoppelijk gedelegeerde voor de permanente diakens. Ruim vijftien jaar was hij in die functie verbonden aan het Centrum voor de priester- en diakenopleiding Vronesteyn. Het symposium vond plaats in het atrium van de Sint Martinuskerk in Voorburg in aanwezigheid van Marjoke, de echtgenote van diaken Paul Schuurmans. Liesbeth Stalmeier, studiebegeleider van Vronesteyn, was dagvoorzitter.

Mgr. Van den Hende opende de bijeenkomst met gebed en een kort openingswoord. "We markeren dit bijzondere moment van afscheid met een studiemiddag over het diaconaat. Ook de heilige bisschop Martinus, patroon van deze kerk, verrichtte een bijzondere diaconale daad door de helft van zijn mantel te geven aan een arme naakte man aan de kant van de weg. In deze Sint Martinuskerk mag hij vanmiddag onze voorspreker zijn."

Helper en dienaar

Prof. dr. Bart Koet van de TST, ging in op het woord 'diakonos' in de Bijbel en andere teksten. Hij sprak over de diaken als medewerker van de bisschop als 'verbindingsman' en assistent. Zo beheerde de heilige Laurentius het geld van het bisdom. Daarnaast assisteerde hij in de eucharistie en had hij de zorg voor de armen.

Diaken Franck Baggen, sinds drie jaar diaken, sprak over zijn ervaringen in het parochiepastoraat in de H. Theresia van Ávila parochie in Dordrecht. "De diaconie en diaconaat zijn erediens," vertelde hij. Hij citeerde paus Benedictus XVI: "Liefde tot God en naastenliefde versmelten: in de geringsten ontmoeten wij Jezus zelf, en in Jezus ontmoeten wij God" (Deus caritas est 15).

Nood zien en in beweging komen

Diaken Vincent de Haas, staflid van Bovendonk, sprak vanuit het motto: uw woord te doen is mijn vreugde

(Psalm 40) en hij verwees naar Hebreeën 10: "Christus kwam niet om offers te brengen, maar om zichzelf te geven. Dat vraagt erom op zoek te gaan naar wat God in jouw hart heeft gelegd." De opleiding van diakens vraagt om een goed onderwijs- en vormingsprogramma. "Maar diakens worden begint met het zien van een nood."

Diaken Paul Schuurmans zei: "Sinds het Tweede Vaticaans Concilie in 1964 het permanent diaconaat herstelde, is het profiel steeds verder uitgekristalliseerd". "De instemming van de echtgenote is zeer belangrijk," benadrukte hij. "De opleiding en de wijding tot diaken betekenen een grote verandering ook voor de echtgenote." De diaken staat in het netwerk van liefde dat de Kerk is.

Van vrijwilliger tot professional

Vicaris-generaal Verbakel verzorgde de laatste inleiding 'De diaken in het bisdom Rotterdam: van vrijwilliger tot professional.' In 1995 werd de inrichting van de opleiding gewijzigd en gingen de opleidingseisen omhoog. De diaken ontwikkelde zich van vrijwilliger (onbezoldigd) naar professional (bezoldigd). "De Kerk heeft een andere positie dan enkele decennia geleden. We moeten telkens weer opnieuw onze plausibiliteit waarmaken. Het dwingt je om terug te gaan naar de kern van je roeping en telkens opnieuw het geloof op een goede wijze naar buiten te brengen."

Aanstelling Henk van Zoelen tot lector

In de eucharistieviering ontving diakenstudent Henk van Zoelen de aanstelling tot lector. In zijn homilie preekte de bisschop vanuit de Schriftlezingen over geroepen worden en antwoord geven. "De dialoog met God is geen onderonsje. We staan midden in de wereld," benadrukte hij. "Als diaken mag je verkondigen dat Gods liefde naar ons uitgaat. We mogen van de liefde getuigen."

DAPHNE VAN ROOSENDAAAL

Roepingen

"Ik zie in jou een diaken." Deze woorden van pastoor Van Winkel op de esplanade van het Maria Heiligdom van Banneux, waar ik als vrijwilliger met de ziekenbedevaart van ons bisdom aanwezig was, deden mij versteld staan. Ik was zelf namelijk al bezig om na te gaan of het ambt van permanent diaken iets voor mij zou zijn, maar dat had ik (nog) niet met hem besproken. In mijn werk zag ik dat mensen soms de rekening gepresenteerd krijgen van maatschappelijke ontwikkelingen, waardoor zij in de problemen komen en soms het hoofd niet boven water kunnen houden. Door het vrijwilligerswerk in Banneux en als mantelzorgers zag ik de behoefte aan (pastorale) zorg en aandacht bij ouderen en zieken. De vraag was echter: "Heeft God mij ook voor dit dienstwerk bestemd?"

De reactie van pastoor Van Winkel was voor mij een duidelijke bevestiging dat ik de roeping verder moest onderzoeken.

Na dit gesprek duurde het nog een aantal jaren voordat ik daadwerkelijk de stap kon zetten om gehoor te geven aan de roepstem van de Heer en met de opleiding en vorming te starten. Met de aanstelling tot lector op 9 juni jl. door Mgr. Van den Hende begint nu de laatste fase van deze opleiding: de pastorale stage.

Henk van Zoelen is diakenstudent voor het permanente diaconaat aan de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk en begint in september aan de pastorale stage in de parochies Sint Maarten en Trinitas te Voorburg.

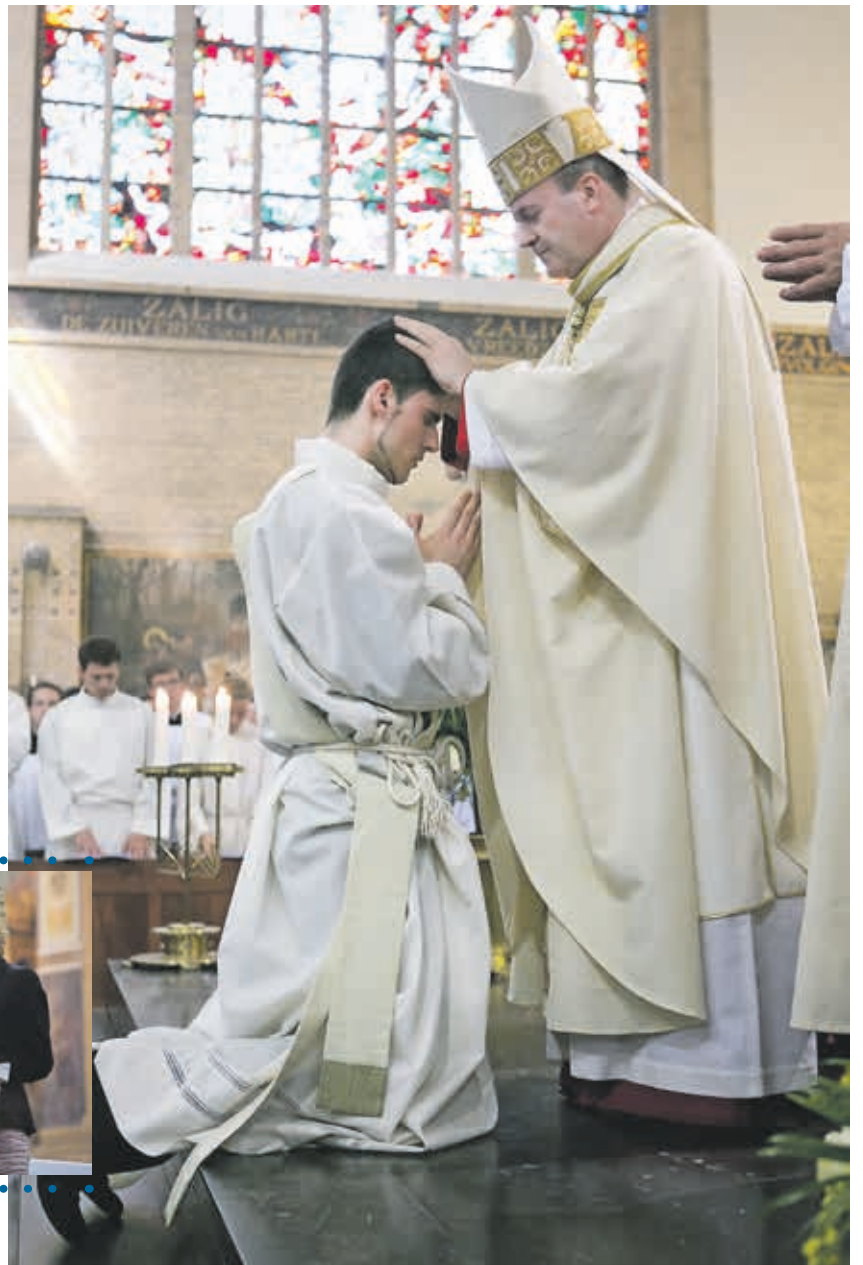
Wilt u meer weten? Neem contact op met rector Walter Broeders. T: 070 – 3873804 of via w.broeders@bisdomrotterdam.nl

Dicht bij Hem

'In de vakantietijd mogen wij ook het vertrouwde even achter ons laten en op weg gaan. Als u ergens bij een Heilige Deur komt, ga die deur dan binnen met uw intentie en open uw hart voor Gods barmhartigheid, liefde en vergeving. Gaat u niet op tocht, de deur van uw Kerk brengt u steeds opnieuw letterlijk dicht bij Hem, die zich gegeven heeft op het kruis aan zijn mensen en zegt: "Komt allen tot Mij die uitgeput zijn en onder lasten gebukt, en Ik zal u rust en verlichting schenken" (Matt.11,28); aldus pastoor Walter Broeders in *Rondom de Kerk in en om Leiden*.

© FOTO'S: PETER VAN MULKEN

Priesterwijding:

U heeft het geloof en de liefde in ons hart gelegd

Mgr. Van den Hende wijdde op 28 mei door handoplegging en gebed Boris Plavčić tot priester voor het bisdom Rotterdam. De wijding vond plaats tijdens een eucharistieviering in de HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal Rotterdam. Priesters uit het bisdom Rotterdam en daarbuiten concelebreerden en 700 gelovigen namen deel aan de wijdingsplechtigheid. De gezangen werden verzorgd door de kathedrale Laurentius en Elisabeth cantorij en het koor Carmina Croata.

Vicaris-generaal Verbakel heette alle aanwezigen welkom, waaronder de familie van Boris. In het bijzonder verwelkomde hij de ambassadeur van Kroatië, mevrouw Andrea Gustović-Ercegovac. Hij heette ook welkom kardinaal Simonis en Mgr. Hendriks, hulpbisschop van het bisdom Haarlem-Amsterdam en de rectoren, staf en studenten van Centrum Vronesteyn, De Tiltenberg en Bovendonk die aanwezig waren.

“We zijn onze Heer dankbaar dat Hij je hart heeft geraakt,” aldus de vicaris-generaal tot de wijdeling. “Je routekaart naar vandaag is mede hier in deze kerk geboren te midden van de Kroatische parochie die hier al vele jaren onderdak heeft.” Zo heette hij ook de leden van de Kroatische parochie St. Nikola Tavelić en St. Antonius van Padua welkom. En tot slot verwelkomde hij de St. Augustinus parochie (Katwijk a/d Rijn, Oegstgeest, Voorschoten, Wassenaar), waar Boris als diaken werkzaam was en nu benoemd is als priester.

Heiliging, verkondiging en leiding

In zijn homilie preekte de bisschop over de taak van de priester: “Het is een taak en een dienstwerk, want je doet het niet voor jezelf, maar voor de Heer. En je doet het voor de Heer in de gemeenschap van de Kerk die een netwerk van liefde is. Ik verkondig niet mezelf maar Christus Jezus (cf 2 Kor. 4, 5). Je mag dat netwerk van liefde steeds meer versterken als priester door het vieren van het sacrament van de eucharistie (bron en hoogtepunt),

door het schenken van vergeving in het sacrament van boete en verzoening. En je mag verkondigen en steeds weer uitleggen waar het om gaat. Met je hart uitzingen wie God is. En leiding geven in de gemeenschap van de Kerk, want een netwerk kan ook in de war raken. Als priester mag je de gemeenschap van de Kerk heiligen, het geloof verkondigen, zodat de gelovigen weten dat het valt of staat met Christus, en het volk van God leiden door de kracht van de Goede Herder.”

Uitdragen wat leeft in het hart van de Heer

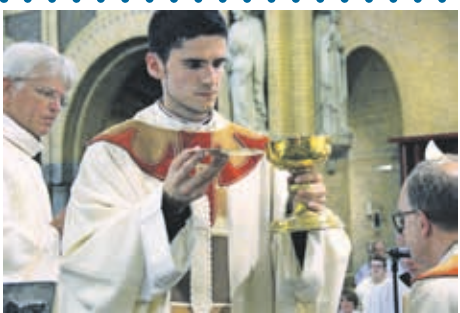
“We leven in een wereld waarin veel aan de hand is. Dat was vroeger ook al zo, zal menigeen zeggen. Inderdaad,

maar we staan nu meer dan ooit oog in oog met ellende ver weg en dichtbij. Paus Benedictus XVI heeft gezegd: We zijn in een geglobaliseerde samenleving steeds meer burens, maar nog lang geen broeders en zusters van elkaar (Caritas in veritate 19). Wat zou het goed zijn wanneer we in geloof en liefde met alle gaven die de Heer ons schenkt, bouwen aan een beschaving van liefde. We mogen uitdragen wat leeft in het hart van de Heer. [...]. Mogen we allen op onze beurt ons hart openen en met Boris zeggen: Hier zijn we, Heer, tot uw lof en uw eer, want U heeft het geloof en de liefde in ons hart gelegd.”

DAPHNE VAN ROOSEDAAL

Caritas Jordanië

De collecte was bestemd voor Caritas Jordanië. In Jordanië leeft ruim 86 procent van de Syrische vluchtelingen onder de armoedegrens. Onder hen zijn vele christenen. De bisschoppen van Nederland hebben dringend gevraagd om actief deel te nemen aan de actie voor Caritas Jordanië. De collecte tijdens de wijdingsviering bracht € 2.055,46 op.

© FOTO'S: MIROSLAV BUHAC

© FOTO'S: PETER VAN MULKEN

In beweging komen omwille van mensen op de vlucht

Op dit moment krijgt de nood van vluchtelingen uit het Midden-Oosten veel aandacht in onze samenleving. Het gaat om vluchtelingen die naar Europa komen ter wille van een nieuwe toekomst. Het gaat ook om vluchtelingen die opvang en steun zoeken in de directe omgeving van hun regio, van hun eigen land.

Als het gaat om vluchtelingen wereldwijd, dan blijkt dat niet alleen mensen uit het Midden-Oosten op de vlucht zijn. Onze aarde telt momenteel zestig miljoen mensen die van huis en haard verdreven zijn. Sinds de Tweede Wereldoorlog was het aantal vluchtelingen nooit zó groot.

Antwoorden van Nederlanders ten aanzien van de opvang van vluchtelingen zijn divers. De nood van vluchtelingen houdt veel parochianen bezig. Katholieken staan middenin de samenleving en laten zich raken door indringende vragen en discussies over vluchtelingen en vreemden. Het is echter niet voldoende om je alleen te laten raken door de nood van vluchtelingen. We worden ook geroepen om in beweging te komen. In verschillende nummers van Tussenbeide staan artikelen over de concrete inzet door parochianen voor vluchtelingen in hun omgeving.

De Nederlandse bisschoppen hebben in de Advent van 2015 een gezamenlijke brief gepubliceerd over de hulp aan vluchtelingen met als titel 'Herbergzaam Nederland'. Op de

eerste plaats wilden de bisschoppen met hun brief aan katholieken duidelijk maken dat het bij een christen hoort om (1) iedere vluchteling te zien als een menselijke persoon in plaats van te beschouwen als een nummer; en (2) om werk te maken van de evangelische waarden van menselijke waardigheid, solidariteit en naastenliefde.

De bisschoppen benadrukken in de brief dat het enerzijds gaat om opvang van vluchtelingen in ons land.

De mensen die hier veiligheid zoeken, moeten we niet alleen helpen op grond van hun menselijke waardigheid. We dienen evenzeer aan hen te vragen om op grond van diezelfde waardigheid een bijdrage te leveren aan de opbouw van de samenleving. Anderzijds schrijven de bisschoppen dat van katholieken ook compassie wordt gevraagd met vluchtelingen ver weg, die in hun eigen regio blijven, om ook aan hen naastenliefde te betonen.

Onze Kerk houdt momenteel wereldwijd een heilig jaar van barmhartigheid, op initiatief van paus Franciscus. De paus wijst ons op de werken van barmhartigheid. In het evangelie van Matteus staat: "Ik was vreemdeling en gij hebt Mij opgenomen [...] al wat gij gedaan hebt voor de minsten der mijnen hebt gij voor Mij gedaan" (Mt. 25, 35.40). Naastenliefde jegens vluchtelingen en vreemden (ver weg of dichtbij) is een evangelische opdracht van Christus zelf.

In de afgelopen periode is meerdere keren aan parochies gevraagd om middels een collecte hun steentje bij te dragen voor concrete hulp en naastenliefde aan vluchtelingen in nood, heel bijzonder ook aan vervolgte christenen. We vormen immers één gemeenschap.

Als bisschop ben ik blij dat op vele plekken parochies gehoor gaven aan de oproep om op deze manier bij te dragen aan 'de nood van de heiligen' (cf 2 Kor. 9, 12). De opbrengst werd verdeeld onder projecten in Aleppo en projecten in Nederland. De diocesane collecte in de Kersttijd is besteed aan 4000 families middels projecten van bisschop Antoine Audo SJ in Aleppo. Ook bij de jubileumviering van 60 jaar bisdom Rotterdam is voor vluchtelingen, voor christenen in nood gecollecteerd.

Uit gesprekken tijdens parochiebezoeken en uit de financiële administratie blijkt dat niet op alle plekken in het bisdom de collectes zijn gehouden omdat een (extra) collecte of actie niet zou passen in parochies vanwege een eerder opgesteld collecteschema.

Het heilig jaar van de barmhartigheid is nog niet ten einde. De nood van vluchtelingen evenmin. Maken wij als leerlingen van Jezus het verschil door concrete daden van liefde? Jezus zegt in het evangelie: "Weest barmhartig, zoals uw Vader barmhartig is. Geef, en u zal gegeven worden" (Lc. 6, 36.38).

We krijgen in het bisdom Rotterdam nog alle kans om in

beweging te komen. Als christenen zijn we onderweg, van de wieg tot het graf. En we houden voor ogen: ons vaderland is in de hemel. Paus Franciscus houdt ons de werken van barmhartigheid voor en wijst op de woorden van Johannes van het Kruis: "In de avond van uw leven zult u geoordeeld worden overeenkomstig uw liefde" (Misericordiae vultus, 15).

Graag wil ik parochies en parochianen bedanken voor hun christelijke inzet tot nu toe. Anderen wil ik vragen zich daarbij van harte aan te sluiten en ook in beweging te komen ter wille van de vluchtelingen, die medemensen zijn in nood. Het behoort bij onze roeping als Kerk om een netwerk van liefde te zijn en daadwerkelijk bij te dragen aan een beschaving van liefde (Paulus VI).

Lees het evangelie (Mt. 25, 31-46) en neem kennis van 'Herbergzaam Nederland' en kom in beweging voor vluchtelingen en vreemden die op de eerste plaats mensen zijn, geschapen naar Gods beeld en gelijkenis.

+ JOHANNES VAN DEN HENDE
BISSCHOP VAN ROTTERDAM

Voor de brief van de Nederlandse bisschoppen 'Herbergzaam Nederland' over de hulp aan vluchtelingen, zie www.bisdomrotterdam.nl het bericht van 15 december 2015 in het nieuwsarchief.

Jongerenontmoeting Tour of Faith over nieuwe kansen

De maandelijkse jongerenontmoeting met eucharistieviering Tour of Faith vond plaats op 12 juni in de H. Bartolomeuskerk in Nootdorp. In de viering verzorgde jongerenkoor The Living Lord Singers de gezangen. 'Gods liefde is zo groot dat Hij alles voor ons over heeft. Gods grootste aanbod van liefde is dat Jezus met ons meegaat op onze weg,' preekte de bisschop vanuit de Schriftlezing over koning David, de brief van Paulus en het Lucas-evangelie (2 Samuel 12, 7-10+13; Galaten 2, 16+19-21; Lucas 7, 36-8,3). 'Dit zijn prachtige teksten in het Heilig Jaar van de Barmhartigheid. Maar liefst drie Schriftlezingen, die alle drie gaan over vergeving.'

[...] De catechese later op de middag sloot daarbij aan met het thema evangelisatie. Evangeliseren is het uitdragen van de Blijde Boodschap: "We mogen de Boodschap uitdragen, de persoon van Jezus, wat Hem bezielt wat Hij aan ons wil geven. Wat wij van de Heer ontvangen en leren, mogen wij op onze beurt doorgeven: vergevingsgezindheid bijvoorbeeld en naastenliefde. Het moet in je eigen hart beginnen. En het is een opdracht van Jezus aan de Kerk."

De jongeren stelden vragen aan de bisschop en gingen met elkaar in gesprek. Met wie praat je over geloof? Paus Franciscus zegt dat je geloof vooral in daden moet laten zien, want hij zegt: Verkondig het geloof, desnoods met woorden. Wat vind je van de oproep van de paus? Een van de jongeren gaf aan dat het niet eenvoudig is om je geloof uit te leggen aan anderen die het niet kennen. Ook ging het gesprek over de vraag hoe muziek in de kerk mensen deelgenoot kan maken van de boodschap.

(Nieuwe) evangelisatie

Met een verwijzing naar paus Paulus VI (exhortatie 'Evangelii nuntiandi' uit 1975) sprak de bisschop over evangelisatie en nieuwe evangelisatie. Evangelisatie betekent dat we als Kerk naar buiten gaan, naar andere mensen toe om hen te vertellen van het evangelie en om Jezus te leren kennen. Nieuwe evangelisatie houdt in dat we binnen de Kerk mensen (die al gedoopt zijn) het geloof verkondigen, opdat zij de rijkdom van het geloof opnieuw leren kennen en zich de liefde van de Heer meer bewust worden.

DAPHNE VAN ROSENDAAL

Nasreen en Javed Masih uit Pakistan in Katwijk: Zelfs de kleinste daad van liefde bouwt een thuis

Javed Masih en zijn vrouw Nasreen wonen in het vissersdorp Katwijk. Niet in een twee-onder-een-dak of een flat, maar in het asielzoekerscentrum. Hun roots liggen in Pakistan. Ze bieden een blik in het leven van een vluchtelingengezin in het door paus Franciscus uitgeroepen Jaar van de Barmhartigheid.

In de Tussenbeide van Pinksteren vertelden Nasreen en Javed over hun komst naar Nederland en het leven in het AZC. Heel veel tijd gaat zitten in wachten. 'Vaak overvalt ons een gevoel van hulpeloosheid.' Maar beetje bij beetje vindt het gezin – met twee kinderen van zestien en achttien – de weg in hun nieuwe omgeving. Zij steken veel tijd in het beheersen van de taal. 'We voelen in onze ziel wat het is om een vluchteling te zijn.'

© HENRY DE WOLF

Een parochiaan introduceerde Aroon bij een cricketclub

Als een klein keerpunt ervaren ze de ontmoeting met Iwak. 'Dat is de Interkerkelijke Werkgroep Asielzoekerscentrum Katwijk, een groep vanuit verschillende christelijke kerken die het kerkelijk werk onder vluchtelingen in Katwijk vormgeeft. De werkgroep beheert ook de voormalige kapel van het Marinevliegekamp Valkenburg. In het gebouw worden activiteiten georganiseerd en is een tweedehands kledingwinkelje, waar voor een klein prijsje een warme trui of gemakkelijke broek kan worden aangeschaft. We zetten ons in als vrijwilliger, helpen in het winkelje en

zorgen voor beheer van het gebouw.'

Fietsen

Het is een grote opluchting voor Javed en Nasreen om zich nuttig te kunnen maken. 'Een ieder die er komt, verwelkomen we hartelijk, welke achtergrond, cultuur of taal dan ook. Want zelfs de kleinste daad van liefde bouwt een thuis op, bouwt de maatschappij op.'

De parochie heeft inmiddels Nasreen en Javed van fietsen voorzien. Nasreen heeft leren fietsen, een activiteit die voor vrouwen in Pakistan niet gebruikelijk is. Links en rechts gesteund door man en zoon, die steeds een klein stapje terugdeden in het ondersteunen, is het haar gelukt de fiets onder controle te krijgen.

'Dat wij nu als vluchteling moeten leven, geeft ons een nieuwe blik. Bij de grote aardbeving in Pakistan in 2005 waren wij beiden hulpverleners. We waren groepsleiders van een hulpproject vanuit de kerken. Er waren 1200 families in tenten ondergebracht in het opvangkamp waar wij hulp boden. Op een dag zei een vrouw tegen ons: We kijken altijd uit naar jullie komst. Natuurlijk wachten we op de spullen die jullie brengen, maar we vinden het altijd fijn als juist jullie het zijn die het kampterrein op komen. 'Wat bedoel je precies?', vroegen we. Nu, er zijn hulpverleners, die delen zo snel mogelijk alle spullen of eten uit. Maar jullie doen het anders, jullie komen naast ons zitten en vragen hoe het gaat. We kunnen dan ons verhaal kwijt.'

'Nu zijn wij niet de hulpverleners, maar degenen die hulp vragen. Uit dit verhaal kunnen we begrijpen dat de basisbehoefte eten, drinken en een bed van belang zijn, maar dat daar bovenuit stijgt, de behoefte aan intermenselijk contact. Aan écht contact. Aan de boodschap: wij zijn jouw broers en zussen. Als je die barmhartigheid ontmoet, dan kun je je kruis dragen.'

Eropuit

In mei 2013 was Javed Masih in Rome – hij spreekt ook vloeiend Italiaans – en woonde er een ontmoeting met de paus bij. Daar hoorde hij paus Franciscus uitleggen dat er geen armoede in deze

© PETER VAN MULKEN

Het gezin Masih: v.l.n.r. Javed, dochter Nimra Mary, Nasreen en zoon Aroon. Zij hebben inmiddels de tijdelijke verblijfstatus verkregen.

wereld is, maar wel ongerechtigheid waar het gaat om de verspreiding van goederen. En de oproep van de paus, om naar buiten te treden, eropuit te gaan, vanuit alle kernen en gemeenschappen die de Kerk kent. 'Het zou mooi zijn als we aan de oproep van de paus gehoor geven. Bijvoorbeeld door in onze katholieke gemeenschappen activiteiten op te zetten die bevorderen dat de spiritualiteit van barmhartigheid in ons leeft en tot uiting komt in ons handelen.'

'Dat zou dan in iets concreets handen en voeten moeten krijgen. Als ik kijk hier in het AZC, zou het een idee kunnen zijn dat een leraar of schooldirecteur uitleg geeft over het Nederlandse onderwijssysteem. Kinderen in het AZC gaan naar school, maar wij hebben weinig begrip van hoe het Nederlandse onderwijs in elkaar zit. Als wij daarin iets kunnen bijdragen aan welke activiteit dan ook in de Nederlandse samenleving, dan doen we dat graag. Ik denk bijvoorbeeld ook aan een feest organiseren, waarin we iets cultureels uitwisselen, muziek bijvoorbeeld. Of waarbij we voor elkaar koken.'

'Afgelopen najaar was ik echt blij iets te kunnen betekenen voor Missio. Deze organisatie nodigde mij uit om in Utrecht te spreken op de opening van de Wereldmissiemaand, waarbij

projecten in Pakistan centraal stonden.' 'Het mooiste zou zijn als activiteiten er komen, met een zekere regelmaat. Want alleen dan kan er een werkelijk, levendig wederzijds contact ontstaan. Wat zou het prachtig zijn als juist dit Heilig Jaar van de Barmhartigheid de motor zou zijn van dergelijk contact en we bruggen kunnen slaan.'

JOLANDA DE WOLF

Noodopvang vluchtelingen

Diaken Gillion Greeve van de parochie H. Thomas in Alphen aan den Rijn: 'Op verschillende manieren hebben de Alphense samenleving en de Alphense kerken geprobeerd de vluchtelingen te ondersteunen.' Er waren er 1140. 'Daarbij zijn mooie activiteiten ontwikkeld. Voor een kleine groep Eritrese vluchtelingen is in de Jozefzaal bij de Bonifatiuskerk, tweemaal op zaterdagmiddag een inloophuis georganiseerd.' Vluchtelingen die statushouder zijn geworden, daarop willen de kerken zich nu richten. 'Vanuit de Raad van Kerken en het Diaconaal Platform Alphen is daar een stichting voor opgericht onder de naam Nieuwe Alphenaren.'

Feest van São João

São João is een feest ter ere van Sint Johannes de Doper. Dit feest wordt al 33 jaar georganiseerd door een groep enthousiaste, Rotterdamse Kaapverdiënen. Het is een begrip in de havenstad. Op 25 juni werd het feest gevierd op het Heemraadsplein dat in 2004 door de stad is omgedoopt tot Pracinha d'Quebrod (vrije vertaling: platzakkenplein). Dit plein was in de jaren '60 een ontmoetingsplek voor de Kaapverdiëanse zeemannen. Dit is vandaag de dag nog dé ontmoetingsplek voor Rotterdammers met een Kaapverdiëanse afkomst. 'De Portugezen bouwden niet alleen kapellen en parochies op de vulkanische Kaap Verdiëanse Eilanden diep in de Atlantische Oceaan, maar brachten ook hun feesten mee. Heel populair werden de junifeesten ter ere van de heiligen Antonius, Johannes oftewel São João en Petrus en Paulus. Kerkelijke vieringen, bedevaarten en processies gaan spontaan hand in hand met traditionele muziek en een breed aanbod aan cultureel voedsel en drank. In de Portugeestalige parochie van het bisdom Rotterdam werd al maanden enthousiast gesproken over het feest van São João dat deze keer begon met een eucharistieviering in de Kathedraal en een processie naar de vele verrassingen op het "Pracinha d'Quebrod" – het voormalige Heemraadsplein', aldus pater Th. Wübbels

© PAROCHIE O.L. VROUW VAN DE VREDE, ROTTERDAM

Volksvermaak

Onlangs is Anna Sparrenboom gepromoveerd op een onderzoek naar gevechten tussen mens en dier als volksvermaak, in de eerste eeuwen van onze jaartelling. Zo werden in Rome wilde dieren en mensen tegenover elkaar gezet. De beesten (luipaarden, leeuwen, beren) waren symbolen van gebieden die door de Romeinen werden overheerst. De mensen die het moesten opnemen tegen de dieren, waren vaak professionals (gladiatoren), maar even zo vaak krijgsgevangenen, en heel vaak christenen. De toeschouwers juichten en joelden en smulden ervan. Dat kennen we nog steeds, bij voetbalwedstrijden en andere sportevenementen. Ook volksvermaak in een arena.

Ik ben in Rome geweest, en heb het Colosseum bezocht. Natuurlijk. Eerst geïmponeerd door het gebouw, de hoogte, de diepte. Daarna geëmotioneerd toen het besef doordrong dat daar mensen hebben gelopen die christen waren, net als ik. En die daar moesten vechten tot hun dood erop volgde. Omdat ze christen waren, net als ik. Terwijl toeschouwers juichten en joelden.

Christenen beleden dat ze in één God geloofden, en niet in een veelgodendom zoals de Romeinen deden. Daarnaast werd geloofd dat ze bloed dronken en kinderen lieten verdrinken. Wisten die Romeinen veel. Die hadden nog nooit gehoord van de eucharistie met het drinken van wijn en de doop door onderdompeling in water.

Nu staat er in het Colosseum een groot kruis. Paus Benedictus XIV heeft dit daar neer laten zetten, toen hij deze arena maakte tot gedachtenisplaats van de Christenen die hier en in andere amfiteaters de marteldood stierven. En er is een Kruisweg, die paus Franciscus in 2015 heeft gebeden op Goede Vrijdag. Zo kon een stadion, gebouwd voor volksvermaak, uitgroeien tot een bedevaartsoord, ter nagedachtenis aan de christenen die weigerden hun geloof op te geven en door de leeuwen werden verslonden. Gelukkig hebben de arena's van vandaag de dag een andere functie.

Vervolging vanwege het geloof is echter nog niet uitgeroeid. Het kruis in het Colosseum roept ons op ook te blijven bidden voor degenen die nu slachtoffer worden van religieus geweld.

WILLIEN VAN WIERINGEN

Kaarten ter bemoediging

In gevangenis De Schie in Rotterdam werd Pinksteren extra feestelijk gevierd door inzet vanuit onder meer Schiedam. Parochianen van De Goede Herder schreven kaarten aan de gedetineerden, 'om hen te bemoedigen'.

Frank Kazenbroot, geestelijk verzorger in de gevangenis, bedankt daar de Schiedammers, Vlaardingers en Maassluisenaars hartelijk voor. 'De parochianen hadden enorm veel kaarten gemaakt en geschreven. Deze kaarten hingen als een slinger boven de hoofden tijdens de kerkdienst in De Schie.' Na de viering konden de aanwezigen een of meerdere kaarten naar hun cel meenemen. 'Deze kaarten worden de komende tijd nog vaak herlezen en als ik een cel binnenkom, zie ik dat zij een prominente plaats hebben gekregen', aldus Kazenbroot.

De zeven katholieke kerkgemeenschappen van De Goede Herder wilden de gevangenen "iets laten zien van Gods barmhartigheid". 'We willen geen mensen afschrijven en vergeten. Ook gedetineerden zijn kinderen van God die onze aandacht en zorg nodig hebben.'

Kazenbroot bedankt hen ook voor de "heerlijke cakes, koeken en appeltaart" die is gemaakt voor de gevangenen. 'Na de kerkdiensten genoot iedereen van deze traktatie. Ten derde was er, ook in het kader van de weken van barmhartigheid, kleding ingezameld. Het is nu eenmaal zo dat er mannen in de gevangenis terecht komen die vrijwel geen kleding bij zich hebben. Soms is er geen contact met familie buiten. En dan is men heel blij met een jeans en een T-shirt, een jas of een paar schoenen.'

Aan het einde van de kerkdiensten werd er volgens Kazenbroot "hartelijk geapplaudisseerd" om de parochianen van De Goede Herder te bedanken voor hun gaven.

JOLANDA DE WOLF

miva.nl

CBF

Wereldwijd zijn er mensen die het als hun bestemming zien anderen te helpen. MIVA ondersteunt ze met onmisbare vervoersmiddelen, zoals deze motorambulance.

miva
Bestemming binnen bereik.

Levensreddende motor

40 kilometer lopen naar het ziekenhuis als je op het punt staat te bevallen? In Nederland is het ondenkbaar. In het binnenland van Congo is het realiteit. Auto's en openbaar vervoer zijn er niet. De zandwegen zijn moeilijk begaanbaar en de afstand tot het ziekenhuis is soms enorm. In veel gevallen bereiken zwangere vrouwen het ziekenhuis niet op tijd.

Dokter Christian leidt één van de moeilijk bereikbare ziekenhuizen. Samen met zijn team wil hij niets liever dan gezonde baby's ter wereld brengen. 'Doordat de afstanden zo groot zijn, kwam het vaak voor dat baby's en soms ook moeders onderweg overleden', aldus de dokter. Dankzij donateurs van MIVA staat er nu een levensreddende motorambulance bij het ziekenhuis. Achter op de stevige motor met brancard kunnen zwangere vrouwen wél op tijd het ziekenhuis bereiken.

Dokter Christian: 'Het sterftcijfer is flink gedaald sinds de komst van de motorambulance.'

De 28-jarige Mireille heeft dankzij de motorambulance het ziekenhuis op tijd gehaald, waar een keizersnede volgde en haar gezonde dochter werd geboren. Dáár doet MIVA het voor. En dat doen we heel graag samen met u. Want samen kunnen we in Congo en de rest van de wereld mensen als dokter Christian helpen met vervoersmiddelen. Zodat zij hun bestemming kunnen bereiken. Ontmoet dokter Christian, Mireille en haar dochter in een video op www.miva.nl.

Om meer mensen in Congo van medische hulp te kunnen voorzien zijn er meer motorambulances noodzakelijk. Met een donatie helpt u mee de bestemming van dokter Christian te bereiken: een Congo zonder onnodige sterfte.

De klokken luiden op het Heiligdom te Brielle

Zaterdag 4 juni luiden voor de eerste maal in het bedevaartsoord in Brielle de klokken in de nieuwe klokkentoren. De drie kerkklokken zijn genaamd Maria, Martinus (eerste bisschop van Rotterdam) en Paulus (naar Paus Paulus VI). Het Heiligdom in Brielle heeft eerder nooit kerkklokken gehad, maar nu, na de zegening van de klokken door Mgr. Van den Hende, was het feestelijke klokkengeluid rond de bedevaartkerk en in de omgeving luid en duidelijk te horen. Hierbij waren vele gelovigen aanwezig alsook burgemeester G. Rensen van Brielle, directie van H&B Bouw, directie Kansfonds en dhr Van der Mey van het architectenbureau P. Onderwater.

Homilie

Na de zegening van de klokken werd de eucharistie gevierd met Mgr. Van den Hende als hoofdcelebrant. "Vandaag mogen wij het bedevaartseizoen beginnen. We hebben een prachtige klokkenstoel mogen zegenen en het magnifieke geluid mogen horen. Het geluid slaat niet alleen naar binnen, in ons en in de kerk, maar ook de omtrek heeft het kunnen horen. Op bedevaart gaan is vooral een reis in geloof. Vandaag mogen we hier op bedevaart ons hart openen voor de Heer. Een woning, dat is ons hart. Moge het een gastvrije plek zijn voor de liefde van God, de idealen van het evangelie, de kracht van de geest en de moed om door te zetten. Gelukkig is ons hart niet bedoeld als een los huisje op de prairie, maar bedoeld om ook met anderen samen te komen en elkaar te

© FOTO'S: PETER VAN MULKEN

© GERARD VAN DEN HAM

sterken op de weg van het geloof. En daar is een bedevaart zo goed voor."

De bisschop noemde de klokken een uiting van ons behoren bij de Kerk. Maar riep ook op om de klokken niet het werk laten doen: "Het moet allereerst in ons hart beginnen. Om dan die klokken te hebben, als teken van wat bij ons van binnen leeft."

Ook parochianen van de H. Jacobuskerk uit Oude Wetering, een kerk die aan de eredienst is onttrokken en waar de klokken van afkomstig zijn, waren samen met een van hun parochiekoren vertegenwoordigd deze dag in Brielle. Dat kerksluiting pijn met zich meebrengt, liet de bisschop niet onbesproken.

Lezing

In de middag sprak pater L.M. van Ulden ofm over de historie en het belang van kerkklokken: "Klokken behoren tot de oudste muziekinstrumenten van de wereld, voortkomend uit twee families: die van de bel en de klok. Uit bronnen weten we dat al enkele duizenden jaren voor Chr. de komst van de Assyrische koning werd aangekondigd met belletjes die rinkelden. We kennen dat nog in onze liturgie bij het luiden van de schellen tijdens de mis, ook bijvoorbeeld onder het Gloria in de Paaswake."

"De gegoten klokken waren in de loop van de geschiedenis vooral te vinden ten noorden van de Alpen en tot aan Denemarken. En waar kon men een

klok het beste laten gieten? In de Lage Landen! Een klok is een muziekinstrument, bij voorkeur zijn de klokken gestemd als do, re, mi. Wanneer je wat goedkoper uit wilt zijn, kun je overstappen naar do, fa, sol. Je hebt dan minder die macht van de lage klokken, maar wel de eerste noten van het gregoriaanse Te deum laudamus." [...] "Klokken zoals vandaag gezegend hier in Brielle verbindt de kerk met de omgeving. Daarom is het vandaag zo'n feestelijke dag. Omdat met het luiden van de klokken mensen zien: Kijk daar is een club, die heeft er zin in! Dat signaal geven we af, en dat is een heel goede zaak."

JOLANDA DE WOLF

Diocesane werkgroep Huwelijk en Gezin

Afgelopen jaar en het jaar daarvoor heeft de Kerk twee synodes gehouden over de thematiek van het huwelijk en het gezin. Door de synodevaders is een aantal aanbevelingen geformuleerd die de Paus verwerkt heeft in zijn laatste exhortatie *Amoris laetitia*.

Ook in de Priesterraad is besproken dat het goed zou zijn wanneer er in ons bisdom een nieuwe werkgroep *Huwelijk en Gezin* zou worden opgezet. Deze werkgroep zou zich ervoor moeten inzetten de belangrijkste aanbevelingen van de beide synodes concreet te maken.

Ongeveer een jaar geleden is deze werkgroep door Mgr. Van den Hende opgericht: de eerste bijeenkomsten gingen over de vraag welke aanbevelingen opgepakt zouden moeten worden. In overleg met de bisschop is gekozen voor een drietal speerpunten: huwelijksvoorbereiding, begeleiding van getrouwde stellen en het gebed. Ook heeft de werkgroep een concrete vorm voorgesteld voor de huwelijksvoorbereiding en begeleiding van stellen, namelijk *Pre-Marriage*

Course en Marriage Course van het Alpha Centrum Nederland.

Op 11 juni jl. heeft de werkgroep voor een grote groep pastorale beroepskrachten en vrijwilligers een presentatie gegeven. De bedoeling is dat we op twee plekken (Leiden en Dordrecht) in ons bisdom huwelijksvoorbereiding gaan aanbieden. Pastorale beroepskrachten worden uitgenodigd 'hun' stellen daar naar toe sturen om zo te komen tot een grotere groep. Vanuit deze twee plaatsen zal ook de begeleiding van getrouwde stellen worden aangeboden.

Meer gegevens kunt u (vanaf 1 augustus) vinden op de site van het bisdom. Voor het gebed heeft de bisschop een gebedskaart gemaakt. Deze zal binnenkort aan de parochies worden toegestuurd met het verzoek om te bidden: voor hen die zich op het sacrament van het huwelijk voorbereiden, voor hen die al enige jaren getrouwd zijn en voor het werk van de nieuwe diocesane werkgroep *Huwelijk en Gezin*.

PASTOOR TJEERD VISSER

Mgr. Van den Hende onderstreept dat het leven als gehuwden een roeping is en hoe belangrijk het is dat parochies katholieke echtparen daadwerkelijk steunen in hun huwelijk, niet alleen waar het gaat om een goede voorbereiding op de viering van de huwelijksluiting, maar ook gaandeweg het huwelijk, wanneer je als man en vrouw van dag tot dag inhoud wilt geven aan je huwelijksleven, en wanneer er kinderen zijn.

'Goede huwelijksvoorbereiding en voortgaande begeleiding van gehuwden zijn sterke aanbevelingen in de pauselijke exhortatie *'Amoris Laetitia'* van paus Franciscus (19 maart 2016). Het waren ook reeds speerpunten in de exhortatie *'Familiaris Consortio'* van paus Johannes Paulus II (22 november 1981). Leven als gehuwden is een echte roeping. Gehuwden ondersteunen is een belangrijke taak. Ik hoop van harte dat we bisdombreed meer werk kunnen gaan maken van deze missionaire opdracht. Paus Franciscus schrijft in *'Amoris Laetitia'* (art. 31): 'Het welzijn van het gezin is doorslaggevend voor de toekomst van de wereld en van de Kerk', aldus bisschop Van den Hende.

Bisschoppenconferentie kiest nieuwe voorzitter, vicevoorzitter en Permanente Raad

De Nederlandse bisschoppen hebben op 14 juni 2016 Mgr. J.H.J. van den Hende als nieuwe voorzitter van de Bisschoppenconferentie gekozen. Verder kozen zij Mgr. J.W.M. Liesen, bisschop van Breda, als vicevoorzitter en Mgr. G.J.N. De Korte, bisschop van 's-Hertogenbosch, om samen met de nieuwe voorzitter tevens de Permanente Raad van de Bisschoppenconferentie te vormen.

Kardinaal Eijk, Mgr. Wiertz en Mgr. Punt zijn teruggetreden. Kardinaal Eijk had eerder dit jaar bekend gemaakt dat hij zich na een termijn van vijf jaar niet opnieuw verkiesbaar wilde stellen als voorzitter, mede vanwege problemen met zijn gezondheid.

Mgr. van den Hende: "We zijn kardinaal Eijk dank verschuldigd voor de grote inzet in de afgelopen jaren waarin hij met grote aandacht en deskundigheid de taak van voorzitter van de Bisschoppenconferentie heeft vervuld".

Daarbij is Mgr. Wiertz, bisschop van Roermond, als vicevoorzitter van de Bisschoppenconferentie teruggetreden. Hij heeft aangegeven dat de achteruitgang van zijn gezichtsvermogen een hindernis is om deze taak goed te kunnen vervullen. De Bisschoppenconferentie is Mgr. Wiertz dankbaar voor zijn jarenlange inzet als vicevoorzitter.

In de voorbije vijf jaren maakte ook Mgr. Punt deel uit van de Permanente Raad. Hij had aangegeven niet opnieuw verkiesbaar te zijn en ook hem dankt de Bisschoppenconferentie voor zijn betrokkenheid bij de Permanente Raad.

De Permanente Raad, vergelijkbaar met een dagelijks bestuur, bereidt maandelijks de vergadering van de bisschoppen voor en bestaat uit een voorzitter, vicevoorzitter en een derde lid van de Bisschoppenconferentie. De benoemingen zijn voor de periode van vijf jaar.

Bron: rkkerk.nl

Nuntius brengt bezoek aan parochie Sint Jan de Doper

Monseigneur Cavalli, nuntius van paus Franciscus, kwam woensdagavond 18 mei naar Boskoop om met zo'n 75 parochianen van de Sint Jan de Doperparochie te spreken over het thema van de synode *Huwelijk en gezin*. Het was de afronding van een reeks bijeenkomsten waarin de vraag centraal stond: hoe kunnen we in het licht van de synode in eigen parochie, groeien in ons kerk-zijn?

Mgr. Cavalli hield een lezing over huwelijk en gezin, gebaseerd op het document van de paus *'Amoris Laetitia'*. Hij nam het publiek mee in het essentiële onderscheid tussen geloof en cultuur: 'Het geloof is onze identiteit. Het komt van Jezus, van God, en verandert nooit. De cultuur daarentegen is voortdurend in verandering.' De nuntius sprak vervolgens over het huwelijk. De Bijbel is duidelijk over het huwelijk: 'Wat God heeft verbonden, zal de mens niet scheiden.' (Mat. 19,6). Het streven moet zijn om 'het geweten van mensen te

vormen, zodat zij gaan begrijpen wat Jezus van hen vraagt', aldus Mgr. Cavalli.

Vertellen over God

De parochianen gingen na de inleiding in groepjes uit elkaar om verder te praten en een vraag te formuleren voor de nuntius. Tijdens deze sessie schoof Mgr. Cavalli aan bij een groepje jongeren. Zij vroegen zich af hoe zij kunnen omgaan met mensen in hun omgeving die van de christelijke waarden af lijken te drijven. 'Het beste trekken we met deze mensen op', aldus de nuntius 'waarbij wij hen de ruimte geven om zélf met vragen te komen. Mgr. Cavalli zwaaide met zijn vinger door de lucht: 'Als ik hen op deze manier vertel over God, zullen ze het niet van me accepteren. Het antwoord op de uitnodiging van het geloof komt uiteindelijk van henzelf.'

EMY JANSONS

Een AZC in Rotterdam - Het gesprek aangaan in parochie en stad

Op vele plekken in bisdom Rotterdam zetten mensen zich in voor vluchtelingen. Van taalles tot spelletjes doen met kinderen in een AZC. Dat daarnaast de komst van vluchtelingen in ons land vragen en reacties oproept, is ook duidelijk. Ook in ons bisdom. Met diverse initiatieven vanuit parochie of diaconaal centrum; door contacten in wijk en stad wordt wat er leeft onder mensen bespreekbaar gemaakt. Bespreekbaar op een constructieve manier.

Pastoraal werker Ton Halin, werkzaam in de federatie H. Maria Magdalena in Rotterdam Zuid, is een van de krachten achter het opzetten van gesprekken over de komst van het AZC in Rotterdam. In de Beverwaard, een wijk in het zuidoosten van Rotterdam, is een AZC gepland. De voorbereidingen zijn in volle gang. Op steenworp afstand ligt Ridderkerk en ook Barendrecht is vlakbij. Drie parochies binnen de H. Maria Magdalenefederatie zijn zo betrokken. Ton Halin voorzag dat de komst van het AZC impact zou hebben op de omwonenden en meende dat de parochie in dit proces een rol op zich zou moeten nemen.

Ton Halin: 'Vanuit het oecumenisch Convent – waarin RK pastorale beroepskrachten alsook dominees zitting hebben – hebben we goede contacten met de burgerlijke overheid. Twee keer per jaar hebben we overleg met de burgemeester. Het leek ons een goede gedachte om in de parochie na de vieringen gesprekken te organiseren. In Ridderkerk hebben we dat bijvoorbeeld gedaan. Een open gesprek was ons doel.'

Connie van den Broek, consultant Maatschappelijke Activering Mara, was een van de gespreksleiders. Hij vertelt: 'Het gesprek op deze manier met elkaar aangaan is heel goed. Er bleken veel vragen te zijn. Waar gaan de kinderen van het AZC naar school? Mogen de mensen zelf boodschappen doen in de wijk? En bewoners van de Beverwaard hadden de veronderstelling dat vluchtelingen met een verblijfstatus gaan wonen in diezelfde wijk. Dat zou een groot beslag leggen op de beschikbare woningen. We hebben kunnen uitleggen dat vluchtelingen niet gaan wonen in de wijk rond een AZC. Een reëel gesprek was het; sommige mensen meldden zich meteen als vrijwilliger, anderen waren kritisch afhoudend, maar altijd werd er van gedachten gewisseld op een normale gesprekstoon.'

Zoeken naar verbinding

Ton Halin werkt in zijn parochie ook aan het met elkaar in contact brengen

van vluchtelingen en parochianen: 'In Barendrecht en Ridderkerk hebben vluchtelingen uit Syrië en Eritrea zich aangesloten bij onze geloofsgemeenschap. We moeten niet vergeten dat er onder vluchtelingen ook christenen zijn. De verhalen van deze nieuwkomers in de parochie hebben we opgenomen in het parochieblad. En ook als de vluchtelingen geen christelijke achtergrond hebben, is het zaak te zoeken naar dat wat ons bindt.'

Een voorbeeld van een dergelijk zoeken is het project Contact Moslims Christenen in Ridderkerk. Zes kerken en twee moskeeën zijn met elkaar in contact om door ontmoeting en activiteiten de verbondenheid van de geloofsgemeenschappen te laten zien. Zo was er eerder een studiebijeenkomst waar Abraham als aartsvader van de drie religies centraal stond. Een ander voorbeeld van het creëren van een gesprek is Vlucht, een voorstelling van Mobiel Theater Geurend

Hooi rond het thema vluchtelingen. Het doel van de voorstelling is te komen tot een dialoog Nederlanders en vluchtelingen; tussen mensen die (h)erkenning zoeken voor hun zorgen en angsten over de komst van vluchtelingen. Tamara Breton van diaconaal centrum De Bakkerij: 'Na de voorstelling van zo'n twintig minuten volgt een gesprek met de zaal.'

Ton Halin vat de motivatie om steeds weer voorwaarden te creëren voor een goed gesprek over dit onderwerp, als volgt samen: 'Met ons geloof is onlosmakelijk verbonden dat wij mensen die hulp nodig hebben, helpen. Het is nodig dat wij ons hard maken voor een menswaardige behandeling van een ieder. En ook zien dat nieuwkomers in onze maatschappij kansen met zich meedragen. Dat we ieder, vanuit eigen perspectief, de Nederlandse samenleving verder kunnen brengen.'

JOLANDA DE WOLF

Rotterdam gaat op bedevaart

De onwennige eerste uren (of zijn het ogenblikken?) en het hartelijke afscheid aan het eind. Daar kijken Rob Lijesen en Rita Schoolenberg naar uit als zij Rotterdam uitnodigen om op bedevaart te gaan. In oktober willen zij met een mooie groep pelgrims afreizen naar Kevelaer, Banneux en Scherpenheuvel.

Op bedevaart gaan is en blijft een bijzondere ervaring – en velen die deze ooit hebben opgedaan, zullen het beamen: het is geweldig om te doen. De onwennigheid in het begin, en de beleefde en gedeelde ervaring bij thuiskomst. Ontmoeting met de Ander en de ander.

'Twee jaar geleden bezochten we met Rotterdammers kloosters, kapellen en abdijen in Brabant, Zuid-Limburg en Vlaanderen', vertelt Rob Lijesen, pastoraal werker in de stad, met name in het noordelijke stadsdeel en één van de organisatoren van de bedevaart. 'We staken een kaars op bij een heilige Eik, baden de rozenkrans in de kapel van pater Houben en

werden gastvrij ontvangen in de Cisterciënzerabdij in Brecht', herinnert hij zich. Vorig jaar gingen de parochianen en anderen vanuit Rotterdam op weg naar Lourdes – en ook Nevers.

In vervolg daarop gaat de pelgrimage dit jaar naar drie bijzondere bedevaartsplaatsen: Kevelaer (met Maria Troosteres van de bedroefden), Banneux (waar Maria vroeg 'de handen in het water te steken') en Scherpenheuvel (met het bijzondere verhaal van een eik, een beeldje en een herder...). Min of meer centraal daartussen ligt Horn, bij Roermond, dat als uitvalsbasis gaat dienen.

Werken van barmhartigheid

Op bedevaart gaan in het Jaar van de Barmhartigheid betekent dat er tijdens de reis aandacht is voor de werken van barmhartigheid, legt Rita Schoolenberg, pastoraal werkster in de Christoffelparochie uit. Op weg naar Kevelaer wordt stilgestaan bij het logo van het thema-jaar; op de dag dat Banneux wordt aangedaan

komen de 'lichamelijke' werken aan de orde: de hongerigen voeden, de naakten kleden, de zieken bezoeken en de mensen in veiligheid brengen. Op dag drie staan de 'geestelijke' werken centraal: raad geven, onderrichten, vergeven, terechtwijzen, bidden. 'Dat mag wellicht zware kost lijken', aldus Lijesen, 'maar Rotterdammers kunnen dat aan!'

Schoolenberg geeft aan dat aan de reis pelgrims kunnen deelnemen die meer dan één uur zelfstandig kunnen lopen in een normaal tempo. Het vertrek staat gepland op dinsdag 11 oktober, donderdagavond is ieder weer thuis. De reissom bedraagt € 329,00. Op de website www.vnb.nl – kijk bij reis NL 1604, is meer te lezen over de bedevaart.

Voor (nog) meer informatie of inschrijven kunt u terecht bij de reisleiders:

- Rita Schoolenberg, T: 010-4214174 of per e-mail: c.schoolenberg@chello.nl
- Rob Lijesen, T: 06 40 94 81 79 of per e-mail: rob.lijesen@live.nl

Ontdekkingsreis in Zoeterwoude

Met man en macht wordt er momenteel door professionals en vrijwilligers gewerkt aan de restauratie van de Onze-Lieve-Vrouw-Onbevlekt-Ontvangen, vooral bekend als de Meerburgkerk, in Zoeterwoude. Hierbij zijn schilderingen uit 1895 ontdekt, die nu weer in oude luister worden hersteld.

'Zulke ontzettend gave beschilderingen van meer dan honderd jaar geleden heb ik nog nooit gezien.' Caroline Meulemans loopt tussen de steigers in de Meerburgkerk in Zoeterwoude richting het Jozef-altaar en wijst naar de sjabloonrand van de arcade. 'Even een foto maken.' De expert in restauratie- en kleurenonderzoek is door het parochiebestuur ingehuurd, toen het had besloten de kerk aan de Hoge Rijndijk op te knappen.

Dat was ook hard nodig, aangezien de grond op verschillende plekken vijftien centimeter was verzakt. De vloer bleek niet onderheid en de zandlaag onder het beton kon het gewicht niet houden. Daarbij kon de kerk ook wel een flinke opknapbeurt gebruiken: niet alleen een likje verf, maar ook een uitbouw van honderd vierkante meter voor sanitair en een aula. Uiteindelijk werd besloten de gehele kerk in één keer, van boven naar beneden, grondig aan te pakken

© MEERBURGKERK, ZOETERWOUDE

– Meulemans werd ingehuurd voor kleuradvies. Bij de opknapbeurt wordt er tevens een afscheiding door middel van glas in de kerk gemaakt, zodat er een aparte ruimte ontstaat die kan worden gebruikt voor bijvoorbeeld een tentoonstelling. Het is belangrijk dat er in kerkgebouwen geen multifunctionaliteit ontstaat maar dat er alleen sprake is van neven-functionaliteit, d.w.z. de liturgie c.q. de goddelijke eredienst qua ruimte strikt van andere activiteiten gescheiden zijn.

Historie

Bij het "afpellen" van de kerk – in 1896 gewijd door toenmalig bisschop van Haarlem mgr. Bottemanne – vorig jaar, kwamen er allerlei zaken naar boven die niet voorzien waren. 'Zo vonden we onder andere plavuizen onder de houten vloer, waarvan we niet wisten dat ze er lagen. En we kwamen de inmiddels beroemde schilderingen tegen', zegt Leo Koot, lid van het parochiebestuur. De ingehuurde schilders wisten wel dat er historische schilderingen onder de verflagen zaten, maar dat ze in zo'n gave conditie waren, hadden zij nooit kunnen vermoeden. De schilders kwamen hierachter toen zij met water-gedragen afbijt, de verflagen van de muren begonnen te halen. Koot: 'Deze schilderingen bleken, dat hebben we op opgeduikelde zwart-wit foto's terug kunnen vinden, in 1956

met witte verf te zijn overschilderd.' Ze bleken bijna allemaal nog in perfecte conditie, omdat ze met keimverf zijn aangebracht. Dat is een verfsoort die een soort eenheid met de onderliggende kalklaag vormt en dus niet zo snel verdwijnt, weet Meulemans. Na constructief overleg tussen Meulemans, parochiebestuur en schilders, is besloten om bepaalde delen van de historische beschilderingen 'naar voren' te halen en deze als historische elementen in het verder nog modern in te richten gebouw, terug te laten komen. Parochianen waren het hiermee eens; zij zagen immers weer hun oude kerk terugkomen. Maar die keuze had ook consequenties voor het tijdspad en de financiën, want alles moet met de hand worden bijgewerkt. Koot had ondertussen in het ledenblad van vakbond FNV gelezen dat leerlingen van Nimeto Utrecht, een zelfstandige vakschool met technische Mbo-opleidingen, in Frankrijk opknapwerkzaamheden in een kerk hadden verricht. Koot nam contact met de school op, huurde twee pas afgestuurde studenten via hun recent opgezette bedrijfje R&R Restauratieschilders in, en liet hen samen met enkele stagiairs de kruiswegstatie restaureren. Omdat er nog veel meer handen nodig bleken, werd amateur-kunstenaarsvereniging De Kameleon uit het dorp gevraagd om ook mee te helpen het historisch

schilderwerk op sommige plaatsen in de kerk te reconstrueren.

Kerst

'De verrassingen hadden we vooraf niet kunnen voorzien, maar uiteindelijk wordt het weer een prachtige kerk', zegt Koot, terwijl hij vanaf een hoge steiger in de kerk naar de 750 vierkante meter oppervlakte om zich heen kijkt. Koot is elke dag in de kerk om toezicht te houden – hij werkte zelf als bouwkundig ingenieur. Vanaf de bovenste steiger – de koepel is meer dan tien meter hoog – is goed te overzien wat een ingrijpende renovatie dit is. De bedoeling is om de parochianen met Kerst dit jaar voor het eerst in de gerestaureerde en heringerichte kerk te ontvangen. Maar zover is het nog niet. Eerst zijn de vrijwilligers nog vele uren bezig met het reconstrueren van historisch schilderwerk, leggen de aannemers nieuwe kabels en krijgen diverse kostbare elementen uit de naburige kerk De Menswording een plaats in de Meerburgkerk, die na de restauratie voor zowel de parochianen van Leiderdorp als Zoeterwoude dienst zal gaan doen. Een beoogde klus van een klein jaar, blijkt dus een zaak van lange adem. Maar alle betrokkenen zijn het erover eens dat het resultaat het wachten méér dan waard zal zijn.

CELINE TIMMERMAN

WONINGBOUW | UTILITEITSBOUW & RENOVATIE | AAN- & VERBOUW | PROJECTONTWIKKELING

BEWEZEN VAKMANSCHAP

Rijksstraatweg 50 | Sassenheim | 0252 211 382 | www.hbbouw.nl

Fa. P. van der Geer & zn
Madame Curiestraat 18
2171 TW Sassenheim

Een wandkleed als teken van verbondenheid

'Vorig jaar hadden we in de Nicolaasparochie van Zoetermeer een project, waarbij parochianen gevraagd werd een lapje stof in te leveren, waaraan een speciale herinnering was verbonden. Vervolgens zijn die lapjes door parochianen verwerkt tot een wandkleed, dat nu het parochiecentrum siert', vertelt Thea Eskamp, pastoraal werkster van de H. Nicolaasparochie.

Vele parochianen hebben een lapje stof ingeleverd, waaraan een herinnering uit hun leven is verbonden, bijvoorbeeld aan een dierbare persoon, een bepaalde periode of een gebeurtenis. De bijbehorende kleine en grote verhalen werden anoniem opgetekend. Ook het naaien van het wandkleed stond in het teken van verbondenheid: uit alle vijf de kerken die tot de parochie behoren, hebben parochianen eraan gewerkt tijdens meer dan twintig werkbijeenkomsten.

'Het is een bonte verzameling geworden met diverse verhalen van leven en geloof, die in een boekje verzameld zijn. Ze spreken van vrolijkheid, droefheid, dankbaarheid, liefde. Door de lapjes met elkaar te verbinden, zijn de levensverhalen verbonden tot één groot verhaal van mensen die de geloofsgemeenschap vormen.'

Nu siert dit wandkleed het Parochieel Centrum 'De Kapelaan', de ontmoetings- en werkruimte voor de hele parochie, en staat symbool voor haar veelkleurigheid én verbondenheid. 'Vele bezoekers van het parochiecentrum hebben blij gegeven van hun enthousiasme over dit 'werkstuk' dat bewondering en ontroering te weeg brengt bij het lezen van de bijbehorende herinneringstekstjes', aldus Thea Epskamp.

© H. NICOLAASPAROCHIE, ZOETERMEER

Expositie 'Maria een uitdaging'

Dat Maria mensen vandaag de dag blijft ontroeren, is gebleken tijdens de tentoonstelling "Maria een uitdaging". Bij de expositie van circa 45 kunstwerken in de OLV. Onbevlekt Ontvangen in Den Haag, vloeiende er bij bezoekers hier en daar een traan van ontroering.

De moeder van Jezus was de inspiratiebron voor de kunstenaars die de vraag ontvingen haar te vervaardigen op doek, in beeld of in toegepaste kunst. De organisatie, in handen van de Haagse parochie Maria Sterre der Zee, had kunstenaars uitgedaagd een hedendaags portret van Maria te maken. Daar kwamen bijzondere werken uit voort. Zo werd Maria afgebeeld als een vrouw die midden in de wereld staat. Het traditionele blauwe gewaad van Maria kwam in diverse werken terug, net als de afbeelding met Jezus in haar armen.

Het doel van de tentoonstelling was om een brug te bouwen tussen de wereld binnen en buiten de kerk, vertelt de initiatiefnemer van de tentoonstelling Christophe Janssens. Dat lijkt gelukt.

Op drie voorafgaande studieavonden over Maria kwamen zo'n tachtig mensen van binnen en buiten de parochie af. Bij de opening van de tentoonstelling waren zo'n 250 geïnteresseerden. In de drie weken in mei dat de Mariakunstwerken te bezichtigen waren, zagen circa honderdvijftig mensen de expositie. Bij het afsluitende Mariaconcert was de kerk tot aan de achterste kerkbank gevuld. De locatie van al deze evenementen was niet zonder reden: de kerk aan de Haagse Elandstraat is toegewijd aan Maria. Architect Nicolaas Molenaar sr. heeft in het gehele gebouw elementen van haar opgenomen, zoals in de glasramen en in diverse beelden.

Opvallend tijdens de expositie was dat veel mensen zich geraakt voelden door Maria. Diverse mensen begonnen spontaan tegen suppoosten over hun geloofsrelatie met Maria, of ze vertelden wat hen zo ontroerde.

CELINE TIMMERMAN

Marialof viert jubileum

Mariamaand mei begon goed in Bergschenhoek. Daar werd in de Willibrordkerk op 1 mei een Marialof gehouden. Ongeveer 160 mensen kwamen vanuit de verre omtrek naar deze bijzondere viering. Daaronder ook kardinaal A. Simonis en pastor Berry Lansbergen.

De pastoraatsgroep van de kerkgemeenschap in Bergschenhoek besloot ruim twaalf jaar geleden om voortaan twee keer per jaar bij gelegenheid van de Mariamaand een lof te houden. Dit keer was het de 25ste dat de gemeenschap bij elkaar kwam voor aanbidding, het zingen van liederen en het bidden van de Rozenkrans. Ook twaalf en een half jaar geleden onder leiding van pastor Lansbergen.

Jan Kerver, organisator van het eerste uur: 'Als je de beleving ziet van de mensen, de glans die sommigen in de ogen hebben als ze zingen, dan weet je dat we er goed aan gedaan hebben dit Marialof weer te introduceren.'

Bij gelegenheid van het jubileum werd een jubileumkaars ontstoken die nu brandt in de Mariakapel. Alle deelnemers kregen een noveenkaars mee. Op 2 oktober wordt er opnieuw een Marialof gehouden, zoals te doen gebruikelijk vanaf vier uur 's middags.

Programma Heilige Deur in Noordwijk

In de kerk van Sint Jeroen in Noordwijk wordt op 21 augustus de Heilige Deur geopend. Voorafgaand is de eucharistieviering om 10:00u; bisschop Van den Hende is in deze viering hoofdcelebrant.

Tot aan 4 september volgt een activiteitenprogramma: op 21 augustus is er van 8:30u tot 9:30u de Jeroensommegang – een stille tocht door Noordwijk-Binnen, oecumenisch van opzet, waar de wandelaars stil staan bij het leven en werk van St. Jeroen en bidden om het goed verstaan van het evangelie

in onze moderne tijd. 's Middags om 17:00u is er de vespers met Gregoriaanse gezangen rond St. Jeroen.

Doordeweeks is dagelijks na de eucharistieviering van 9 uur gelegenheid tot aanbidding en tot het ontvangen van het sacrament van boete en verzoening - tot 12:00u. Daarnaast is er op donderdag 25 augustus een avond getiteld: *Barmhartigheid in gospels* – gospels gezongen door het Meanderkoor afgewisseld met teksten rond het thema Barmhartigheid; op dinsdag 30 augustus is er een avond met overwegingen waarin de Heilige Deur centraal staat, verzorgd door Mgr. J. de Kok, Franciscan en emeritus-hulpbisschop van Utrecht. De overwegingen worden gelardeerd door zang van het Maria ter Zeekoor. Op zaterdag 27 augustus zijn er 's ochtends om 9 uur de Laudens. Zondag 4 september is het St. Jeroensfeest en zal de Heilige Deur worden gesloten.

Verdieping: Bijzonder verbonden

Na een periode van werken, school en sport breekt nu de tijd aan dat alles even stil ligt. We hebben van die periodes nodig om tot rust te komen en ons weer op te laden. Een aantal mensen maakt dan een pelgrimstocht, met een intentie of reizen in stilte naar een plaats van gebed of bezinning.

In ons eigen bisdom gaan velen onder meer naar de Bedevaartskerk van de HH. Martelaren van Gorcum in Brielle, naar de St. Liduina basiliek in Schiedam of naar de St. Jeroenskerk in Noordwijk. Maar ruim 180 jongeren gaan dit jaar wat verder weg: de WJD in Krakau. In dit Jaar van de Barmhartigheid gaan zij een "Weg van Barmhartigheid". Door hun ontmoeting met Christus zullen zij op het spoor komen wat het betekent om barmhartig te zijn als de Vader.

Zoals bij iedere pelgrimstocht komt er een moment dat je een persoon tegenkomt die je de ogen opent. Je wordt geraakt, je wordt bewogen. Het zijn momenten waarop het lijden van de ander je écht ter harte gaat. We voelen ons bijzonder verbonden met de ander. Als broeders en zusters van elkaar voelen we ons solidaire met de ander in nood, vooral wanneer we in die ander Christus zelf herkennen. En wanneer we Christus ontmoeten, mogen we ook door Hém geraakt worden. We mogen Zijn barmhartigheid ervaren in ons leven. In iedere eucharistie zien we hoe Hij zijn liefde voor ons tot het uiterste toe geeft.

Na deze ontmoetingen en ervaringen worden we de wereld weer ingestuurd om de barmhartigheid die we ontvangen te mogen uit te delen aan anderen. Woorden uit het evangelie worden zo daden van liefde. En in deze daden van Liefde wordt Gods Barmhartigheid zichtbaar in de wereld.

DIAKEN IWAN OSSEWEIJER

Maria Sterre der Zee naar Schiedam

Katholieken wereldwijd maken een Jaar van Barmhartigheid door, afgekondigd door paus Franciscus. Het themajaar is bedoeld om ieder aan te sporen om zich heen te kijken en behoeftigen nabij te zijn.

In de parochie Maria Sterre der Zee in Den Haag koos men ervoor het Heilig Jaar onder meer betekenis te geven door middel van een pelgrimage naar Schiedam. In ieder bisdom in de wereld is vanwege het barmhartigheidsjaar een deur van een belangrijke kerk aangewezen als Heilige Deur. Een toegangsdeur, als symbool voor Jezus Christus, die voor christenen als een deur tot het leven is. In het bisdom Rotterdam zijn dat de deuren van de basiliek in Schiedam en in de komende periode, in de St.-Jeroen in Noordwijk en de Bedevaartskerk in Brielle.

Pastoor Dolf Langerhuizen van de Maria ter Zeeparochie legt uit waarom de Hagenaars naar Schiedam komen. 'God wil voor ons zijn als een vader, zoals die in de parabel van de verloren zoon. Die ons met open armen in Zijn huis ontvangt.'

Zo'n honderdvijftig mensen kwamen naar Schiedam. Daaronder volop jonge mensen, en veel

Spaanssprekenden. Die laatsten hebben in Den Haag vieringen in hun eigen taal. Zij gingen in gebed door de Heilige Deur, brachten in stilte een klein uur van aanbidding door en vierden de mis. Ruud Poels, gastheer in de basiliek, verzorgde een rondleiding. Hij zag de komst van de Hagenaars tevreden aan. 'We hebben hier lange tijd niet zo'n grote groep pelgrims gehad', vertelt hij. 'Sinds het Liduinajaar vorig jaar zijn we gewend aan veel bezoekers. Maar dat zijn vaak ook toeristen, of mensen met een interesse in architectuur. Deze mensen zijn echte pelgrims die vooral komen om te bidden.'

De Heilige Deur in de St.-Jeroen in Noordwijk is geopend van 21 augustus tot 4 september.

In Brielle wordt de Heilige Deur van de Bedevaartskerk HH. Martelaren van Gorcum geopend tijdens de Nationale Bedevaartsdag op 9 juli aanstaande. Het heiligdom is in de zomermaanden dagelijks open van 13.00 – 17.00 uur. Elke donderdag is de Heilige Deur open met biechtgelegenheid en om 16.00 uur eucharistieviering. Tijdens de zomer is de Bedevaartskerk open van 9 juli tot 11 september.

Jongerenreis naar Banneux

Het Banneux-comité van het bisdom Rotterdam organiseert een bedevaart speciaal voor jongeren en jong-volwassenen. In Banneux ontmoette een jong meisje, Mariette Beco, 83 jaar geleden Maria in een achttal verschijningen.

'Binnen een speciaal jongerenprogramma ervaren we wat het is om in deze tijd Maria te ontmoeten, zoals dat meisje Maria ontmoette', aldus de organisatoren. Het wordt een reis voor jonge deelnemers (vanaf vijftien jaar), verbonden met de andere pelgrims. Zo participeert de groep aan de internationale viering, wordt de bron bezocht waar de geschiedenis van Banneux als pelgrimsoord begon en is er een ontmoeting met andere bedevaartgangers. De jongeren kunnen zo van vaste Banneuxgangers horen wat hen drijft en wat zij in het Belgische bedevaartsoord vinden. 'Ook gaan we in gesprek met bisschop Van den Hende', die bij de bedevaart aanwezig is.

Het thema van de bedevaart is het Heilig Jaar van de Barmhartigheid. Dat past bij Maria als Maagd der Armen, de titel van Maria in Banneux.

De bedevaart wordt gehouden op 3 en 4 september. Opgave en informatie: joke@laan-online.nl of r.vanberkel@rkdenhaag.nl. Kijk ook op www.banneux-comite-bisdom-rotterdam.nl

RECENSIES

Thuis komen in de liturgie: Liturgische catechese voor parochianen

De liturgie is als een huis waarin wij binnengaan. Velen zijn ermee vertrouwd. Anderen vragen zich onwennig af wat de bedoeling is van wat er gebeurt. In de liturgie toont Christus ons zijn gelaat. Maar herkennen wij Hem daar? Liturgie vieren vraagt vorming, vraagt een ingewijd zijn, vraagt kennis en vertrouwdheid met de teksten en symbolen. Johan te Velde osb reikt in het boekje 33 hoofdstukken aan ten dienste van liturgische catechese. Om met des te groter vreugde thuis te komen in de liturgie, als het huis van de Heer.

Johan te Velde is monnik van de Sint Willibrords Abdij te Doetinchem.

Bij het bisdom Rotterdam verschijnt in juni 2016 deze uitgave. Prijs € 5,00 (excl. verzendkosten), te bestellen via bureau@bisdomrotterdam.nl. T: 010 - 2815171

Het geloof doorgeven Nieuw handboek voor de evangelisatie

Katholieken Evangeliseren: de katholiek geworden presbyteriaanse voorganger Scott Hahn heeft bewust deze titel gekozen die twee dingen tegelijk zegt: wij katholieken mogen wat meer 'ge-evangeliseerd' worden, zodat wij meer durven spreken over ons geloof. Zijn betoog is helder: 1. Wat is evangeliseren en wat is het niet? Vaak schrikt het woord af: we gaan toch niet de deuren langs ... Hahn neemt de angst voor het woord weg, door uit te leggen wat het wel is.

2. Hoe kunnen wij evangeliseren? Dit is vervolgens de vraag waar het wezenlijk om gaat en Hahn komt met goede handreikingen. 3. Wat is dan de kernboodschap van het evangelie? Is dat goed zijn voor de ander? Of kracht van boven? Natuurlijk, maar er is meer! Hahn geeft een mooi overzicht van dat wezenlijke. Hoe kunnen we dit boek gebruiken? Een leesgroepje zou het kunnen doorlezen om punten te presenteren die relevant zijn voor de eigen parochie. De vertaling en de voetnoten zijn aangepast aan de Nederlandse situatie, maar dit inspirerende boek vraagt om een zeer lokale toepassing.

Scott Hahn, *Katholieken Evangeliseren. Handboek voor de nieuwe evangelisatie*. Uitgegeven door Betsaida - De Boog - Katholiek Alpha Centrum, 2016. ISBN 978.94.91991.24.0 - 182 p. Prijs € 12,50 (excl. verzendkosten). Te verkrijgen o.a. via www.rk-alpha-centrum.nl, webshop of 06 23253202

Hagenpreken

In de vorm van 100 korte en gemakkelijk leesbare columns wordt het evangelie, het geloof of de navolging van Jezus verbonden met de actualiteit of het leven van alledag. Dit levert verrassende combinaties op en een grote diversiteit aan thema's. De columns zijn geschreven door pastoor Michel Hagen en eerder verschenen in het Katholiek Nieuwsblad. De aanleiding voor deze uitgave is zijn 25-jarig priesterjubiläum op 25 mei jongstleden. In zijn voorwoord schrijft hij: "[...] Jezus is mijn inspiratiebron, Hij is een onuitputtelijke bron. Door Hem leer ik God als Vader kennen. Door Hem krijgt mijn leven als mens

dimensie die tot in de hemel reikt. Ik kan het dan ook niet laten om Hem dikwijls te noemen en ook als ik Hem niet rechtstreeks noem, gaat het in mijn columns toch over God, Kerk of ethiek, zelfs wanneer ik schrijf over een technisch onderwerp." Velen weten zijn website hagenpreken.nl te vinden of volgen hem op Facebook of twitter.

Pastoor Michel Hagen, *Hagenpreken*. Uitgeverij Betsaida. ISBN 978.94.91991.26.4. - 211 p. Prijs € 9.50 (excl. verzendkosten). Te verkrijgen via www.betsaida.org.

Website online en speciale nieuwsbrieven

De website van het videokanaal katholieklevens.nl ging op 27 mei online. Het videokanaal startte onlangs ook met een digitale nieuwsbrief. Daarnaast verschijnt voortaan elk kwartaal 'katholiek leven vandaag'. Deze gedrukte uitgave geeft informatie speciaal voor mensen die katholieklevens.nl ondersteunen met een gift. De digitale nieuwsbrief van katholieklevens.nl wordt maandelijks verstuurd en bij bijzondere gelegenheden. Abonnees ontvangen zo per e-mail het laatste nieuws en de nieuwste items van katholieklevens.nl rechtstreeks in hun mailbox. De eerste digitale nieuwsbrief bevatte de primeur over de nieuwe uitgave 'katholiek leven vandaag' en is ter verspreiding naar de parochies toegevoerd.

Aanmelden voor de digitale nieuwsbrief kan via www.katholieklevens.nl. Daar is ook het aanmeldformulier te vinden voor 'katholiek leven vandaag'.

Benoemd

De bisschop heeft benoemd:

- ❖ Drs. P.R. Tolsma, per 1 mei tot diaken van de Federatie Vlietstreek te Leidschendam, Voorburg en Rijswijk
- ❖ K.K. Hayon SVD, per 6 mei tot lid van het pastoraal team Cluster Sint Ursula te Delft en O.L. Vrouw van Sion te Den Hoorn, Maasland en Schipluiden
- ❖ J.C.M. Steenvoorden, per 1 februari voor een tweede termijn van acht jaar tot lid van het Kathedraal Kapittel
- ❖ C.G.M.M. Dernee, per 1 februari voor een tweede termijn van acht jaar tot lid van het Kathedraal Kapittel
- ❖ H.C. Flohr, per 1 februari voor een derde termijn van acht jaar tot lid van het Kathedraal Kapittel
- ❖ B.A. Meulenbroek, tot lid respectievelijk secretaris van het Diocesaan Bureau voor Geschillen voor een nieuwe periode van vijf jaar.
- ❖ C.C.M. Luiten, tot lid respectievelijk secretaris van het Diocesaan Bureau voor Geschillen voor een nieuwe periode van vijf jaar.

Goedkeuring en zending

De bisschop verleende pastorale zending en goedkeuring aan:

- ❖ Mw. drs. D.W.M. Bühler, per 1 mei als pastoraal werkster van de HH. Nicolaas Pieck en Gezellen te Rhoon

Ontheffing kerkelijke zending

De bisschop trok eervol de kerkelijke zending in van:

- ❖ Mw. M.J.S. Heikens M.ed, per 1 januari als pastoraal werkster van De Goede Herder te Schiedam, Vlaardingingen en Maassluis
- ❖ A.J. van Deelen, per 1 januari als administrator van De Verrezen Christus te Voorburg
- ❖ Dr. H.C. Flohr, per 1 januari als pastoor van de H. Nicolaas te Zoetermeer
- ❖ J.A. van der Bie, per 1 januari als pastoor van de HH. Petrus en Paulus te Leiden e.o.
- ❖ M.J. van den Berg Laurens, per 1 februari als Geestelijk verzorger van de zorglocatie Antonius Jsselmonde te Rotterdam
- ❖ Mw. Drs E.M. Stalmeier, per 1 februari als Geestelijk verzorger van de

Zorgpartners Midden-Holland, locatie De Hanepraij te Gouda

Eervol ontslag:

- ❖ Mw. drs. E.N. Beenhakker, per 1 april als pastoraal werkster van de Federatie Driestromenland te Gorinchem e.o.
- ❖ Mw. drs. C.C.M. Hoeksel-van Leeuwen, per 14 april als geestelijk verzorgster in het Sint Franciscus Gasthuis te Rotterdam
- ❖ Drs. P.R. Tolsma, per 1 mei als diaken van de Christus Koning te Berkel en Rodenrijs, Bleiswijk, Bergschenhoek, Noordorp en Pijnacker
- ❖ Mw. drs. D.W.M. Bühler, per 1 mei als kwartiermaker M25 van het bisdom Rotterdam
- ❖ K.E. Deku svd Cluster, per 6 mei als lid van het pastoraal team van het cluster Sint Ursula te Delft en O.L. Vrouw van Sion te Den Hoorn, Maasland en Schipluiden
- ❖ M.J. Thomassen cp, per 16 mei als lid van het pastoraal team van de parochie Pax Christi te Woerden, Kamerik, Meijezegveld en Oudewater

COLOFON

Tussenbeide is de nieuws- en informatiekrant van het Bisdom Rotterdam. Het blad verschijnt onder verantwoordelijkheid van de afdeling Pers en Communicatie.

Hoofdredactie: Francis Wout

Redactie: Ted Konings, Monique Meeussen, Frits Vermeulen, Willien van Wieringen, Jolanda de Wolf

Jongerenredactie: Sander van Aarle, Shirleni Blanken, Emy Jansons-van Steekelenburg, Thom Oosterveer

Aan dit nummer werkten verder mee:

Rector Walter Broeders, Tjeerd Visser pr, Huub Flohr pr, pater Theodor Wübbels MHM, Jan Maasen, Bovenwijs, Daphne van Roosendaal, Fredi Hagedoorn, Astrid van der Valk, Chris Nolet

Fotografie:

Peter van Mulken, Ramon Mangold, Miroslav Buhač, Henry de Wolf, Emy Jansons, Matheu Bemelmans, Gerard van den Ham

Redactie en abonnementenadministratie:

Koningin Emmaplein 3, 3016 AA Rotterdam
T: 010 - 281 51 71, Fax: 010 - 436 71 90
E: tussenbeide@bisdomrotterdam.nl
I: www.bisdomrotterdam.nl
IBAN: NL30INGB0000464304

Vormgeving en drukkerij:

Halewijn NV, Halewijnlaan 92, B-2050 Antwerpen

Abonnementen:

€ 1,50 per jaar (voor parochies)
€ 10 per jaar (individueel abonnement incl. porto)

Abonnementen kunnen elk gewenst moment ingaan en worden automatisch verlengd, tenzij minimaal vier weken voor het verstrijken van de abonnementsstermijn schriftelijk wordt opgezegd.

Advertenties:

Borgerpark Media
Wilma Vroomen, Postbus 8027, 6060 AA Posterholt
T: 0475 - 711 362
E: info@borgerparkmedia.nl
I: www.borgerparkmedia.nl

Overnemen:

Artikelen uit Tussenbeide mogen met bronvermelding, vrij worden overgenomen in parochiebladen. Illustraties en foto's mogen alleen worden gebruikt als vooraf toestemming is verleend door de redactie.

IN MEMORIAM

Op donderdag 19 mei 2016 is voorzien van het H. Sacrament der zieken overleden, de zeereerwaarde heer **Jacobus Leonardus Maria Ammerlaan**

Hij werd geboren op 12 mei 1929 te 's-Gravenhage en priester gewijd op 26 mei 1956. Pastoor Ammerlaan was na zijn wijding achtereenvolgens kapelaan in de parochie H. Petrus en Paulus te Maassluis (1956), in de parochie H. Hart van Jezus te 's-Gravenhage (1958) en in de parochie H. Jozef te Hillegom (1965).

In 1968 werd hij benoemd tot moderator/godsdienstleraar aan de R.K. LTS St. Paulus te Hillegom. In 1971 werd hij benoemd tot

kapelaan van de parochie St. Jozef Opifex te Leidschendam en later in 1972 volgde zijn pastoraalbenoeming in dezelfde parochie. In 1979 volgde zijn benoeming tot pastoor in de parochie H. Petrus en Paulus te Maassluis en in 1987 zijn benoeming tot pastoor van de parochies O.L. Vrouw Hemelvaart te Oude Tonge en O.L. Vrouw Hemelvaart te Middelhamnis. Naast deze functies werd hij in 1987 ook benoemd tot deken van het dekenaat Zuid-Hollandse Eilanden. In 1988 werd hem eervol ontslag verleend als pastoor van de parochie O.L. Vrouw Hemelvaart te Oude Tonge en bleef hij zijn functie als pastoor van de parochie te Middelhamnis en zijn functie

als deken van het dekenaat Zuid-Hollandse Eilanden vervullen. Op 1 oktober 1991 werd hem uit deze functies eervol ontslag verleend. Per die datum werd hij benoemd tot pastoor van de parochie H. Laurentius te Stompwijk. Uit die functie werd hem op 1 juli 1994 eervol ontslag verleend en tevens ontslag uit de gewone ambtsbediening.

De eucharistieviering bij gelegenheid van zijn uitvaart werd gehouden op vrijdag 27 mei 2016 in de Willibrordkerk te Vleuten. Aansluitend werd hij begraven op het parochiekerkhof.

Barmhartig op pad naar Brielle

Met jongeren uit de Sint Christoffel-parochie hebben we op zondag 29 mei meegelopen in de vijftiende interkerkelijke voettocht van Heenvliet naar Brielle. De start en kennismaking waren in de Hervormde Kerk in Heenvliet en vandaar zijn we begonnen aan een wandeling van tien kilometer.

Tijdens de wandeling hebben we gesproken over geloven en het thema Barmhartigheid. Aangekomen in de Bedevaartkerk kregen we een rondleiding en hebben we over het geloofsgetuigenis van de HH. Martelaren van Gorinchem leren kennen, die tot het einde toe trouw zijn gebleven aan hun geloof en daarom zijn gemarteld en opgehangen, op 9 juli 1572. In een korte gebedsdienst is pastoor Huub Flohr verder op het thema barmhartigheid ingegaan. 'Hoe barmhartig zijn wij mensen, christenen in de 21e eeuw?

Aan het einde van de viering hebben we, verdiept in onze eigen gedachten, kaarsen aangestoken. Na afloop was er een barbecue. Het was een mooie, inspirerende en gezellige dag en we nemen ons nu voor: volgend jaar wéér!

PAULA EMMEN, PAROCHEVRIJWILLIGSTER

© CHRISTOFFELPAROCHIE

'Schud je tegenstander de hand, ook als je hebt verloren'

Het lijkt niet meer te passen in het huidige beeld van voetbal, maar bij voetbalvereniging Altior in Langeraar wordt bewezen dat het wél kan. Verdraagzaam zijn op het veld, respect hebben voor elkaar en de teleurstelling van wedstrijdverlies verwerken.

Het zijn de speerpunten van de Nederlandse Katholieke Sportbond, afdeling Voetbal (NKS), die zondag keurig werden nageleefd tijdens de finale van de Bisschopsbeker.

Het is de eer aan Ad van der Helm, parochievicaris in de Haagse parochie Maria Sterre der Zee, de prijzen uit te reiken aan de winnaars. 'De winnaar van de Fairplaybeker is B1 van Altior zelf', vertelt Van der Helm aan het publiek in de kantine van de club. De zestienjarige speler Rody Blommestein komt naar voren. Van der Helm, die tevens diocesaan sportadviseur van het bisdom Rotterdam is, feliciteert hem van harte.

'Paus Franciscus heeft dit jaar uitgeroepen tot Jaar van de Barmhartigheid. Help de tegenstander omhoog na een tackle en schud hem de hand, ook als je hebt verloren. Buiten het veld zet deze mentaliteit zich voort. Rody, jij hebt net de fairplayprijs in ontvangst genomen. Ben je ook barmhartig?' De tiener knikt bevestigend en zegt "ja hoor, best wel" in de microfoon, waarna hij zich weer bij zijn teamgenoten voegt. De grote wisselbeker gaat naar RKVV Teylingen uit Sassenheim.

De Nederlandse Katholieke Sportbond organiseert jaarlijks in district NKS West een voetbaltoernooi om de Bisschopsbeker. De finale wordt gespeeld bij steeds een andere club.

Dit jaar was het de beurt aan Altior in Langeraar; op 29 mei streden daar twaalf teams om de cup. Belangstelling was er ook bij de pers. Zo publiceerde het AD de dinsdag erop het verslag in de editie Groene Hart.

WJD in Krakau staan op punt van beginnen

'Let's go!', de reis met 183 jonge mensen naar de Wereldjongerendagen in Krakau, gaat op zondag 17 juli op weg. Twee weken later bereikt de reis met de slotviering het hoogtepunt. En slot. Die twee weken zullen voor velen onvergetelijk worden. Shirleni Blanken vroeg enkele deelnemers aan de reis van de bisdommen Rotterdam, Breda en Paramaribo, naar hun verwachtingen en voornemens.

Vuur

Mirjam Dangerman (22 jaar, Rotterdam): 'Wat ik mee wil nemen van de WJD is vooral dat mijn vuur voor God aangewakkerd wordt en dat ik heel veel verschillende connecties mag maken en heel veel verschillende nationaliteiten mag ontmoeten. Ik kijk ook uit naar sightseeing in Polen, want ik ben er zelf nooit geweest. En ik kijk ook erg uit naar het onderweg ontmoeten van verschillende mensen.'

Kruisweg

Lisa van de Torre (21 jaar, Hoogvliet-Rotterdam): 'Ik kijk er vooral naar uit om de paus in levenden lijve te zien en de eucharistie met hem mee te maken. Iets heel anders is het concentratiekamp in Dachau waar we naar toe zullen gaan. Het staat bekend om zijn hoeveelheid christelijke gevangenen. Bovendien lijkt mij de Kruisweg lopen een bijzondere ervaring en ik denk hierdoor me beter in te kunnen leven in de laatste uren van Jezus en zo dicht tot Hem te staan.'

'Ik hoop mee te nemen van de WJD dat mijn geloof in God versterkt wordt en dat ik leer hoe ik mijn geloof beter tot uiting kan brengen. Ook hoop ik veel vriendschappen te sluiten en door het ontmoeten van verschillende culturen en meningen een open perspectief op de wereld te krijgen.'

Praten over geloof

Najesca van Trigt (25 jaar, Spijkenisse): 'Ik ga naar de WJD om te leren. Bijzonder zal het zijn dat ik daarbij geen rekening hoeft te houden met dat niet-gelovigen het niet met me eens zijn. Echt mezelf te zijn met mensen waar ik van houd. Ik kijk er naar uit dat ik open, zonder grenzen, over mijn geloof kan praten. Wat ik ervan wil meenemen en terugbrengen is héél véél liefde.'

Paus

Svetlaine van Trigt (20 jaar, Spijkenisse): 'Waar ik het meest naar uitkijk is de paus te mogen ontmoeten. Ook Polen verkennen, dat trekt me. Wat ik terug wil brengen, is het warme gevoel dat ik hoop te krijgen wanneer je zo veel verschillende mensen samen ziet, die openstaan voor hetzelfde! Geloof, Hoop en Liefde.'

Wist je dat:

... Marije van der Knaap van Waanzinnig producties presentatrice is van het Nederlands programma in Krakau?

... de reis Let's go met 183 mensen naar de WJD gaan en ze afkomstig zijn van 3 bisdommen, namelijk Rotterdam, Breda en Paramaribo?

... er een WJD@Home thuisblijversprogramma is in Delft voor iedereen die niet mee kon naar de WJD?

... er zo'n 900 jongeren uit Nederland aanwezig zullen zijn in Krakau?

... er op 9 oktober een reünie wordt gepland in Rijswijk voor de deelnemers van de reis Let's go?

... je voor meer informatie en updates over de Let's go WJD reis terecht kan op www.bisdomrotterdam.nl/wjd ?

© RAMON MANGOLD

Deelnemers hebben laatste bijeenkomst vóór start WJD

In Rijswijk vond op zondagmiddag 26 juni het WJD-tuinfeest plaats. Dit was de laatste voorbereidingsbijeenkomst voor de Wereldjongerendagen 2016. Ze hoorden er de laatste mededelingen en, belangrijk, maakten kennis met hun deelgroep. Over drie weken vertrekken de jongeren in alle vroegte per bus vanuit Den Haag.

Op weg naar Polen brengen de jongeren een bezoek aan concentratiekamp Dachau. In dit kamp zijn onder meer veel religieuzen om het leven gekomen. Onder hen de zalige Titus Brandsma, pater karmeliet. Over zijn leven en zijn dood maakte diaken Peter Vermaat uit het bisdom Groningen-Leeuwarden een theatervoorstelling. Hij voerde deze op voor de jongeren, die het verhaal aandachtig volgden.

Na een korte pauze waren er workshops, onder meer over Polen en de Poolse taal, hoe je op je gezondheid let tijdens de WJD en wat het medische team kan betekenen. Enkele spellen zorgden voor de nodige teambuilding, of maakten op een grappige manier duidelijk waar dit nog een klein punt van aandacht is. En terwijl de aanwezige ouders in gesprek konden met de leiding, schilderden de jongeren in toerbeurt aan de groepsvlag voor de reis.

Vanaf zondag 3 juli is het Geloofsgesprek op tv met beelden van het tuinfeest. Deelnemers Erik Rovers en Lieke van Wijngaarden gaan met Leo Fijen in gesprek over geloof, Kerk en de WJD. De uitzending was op NPO2.

DAPHNE VAN ROOSEDAAL

Voor de WJD-gangers en uitzwaaiers: Let's go! vertrekt om acht uur 's ochtends. Dat gebeurt vanaf het stadion van voetbalclub ADO in Den Haag. Vroeg de wekker zetten dus, en zorgen dat de uitzwaaiers, maar vooral de WJD-gangers, goed uitgerust zijn.

WJD voor newbies

Ga jij voor het eerst naar de WJD. Dan is een kijkje op de pagina 'WJD voor Newbies' van jongkatholiek.nl/wjd2016 zeker de moeite waard!

De WJD voor Newbies is een digitale mini-encyclopedie over de Wereldjongerendagen. Alle teksten zijn geschreven door jongeren die een paar jaar geleden zelf als 'newbie' naar de Wereldjongerendagen gingen. Zo kunnen jongeren die nog nooit op de Wereldjongerendagen waren, hier uitleg vinden bij het programma en de meest voorkomende WJD-termen.

WJD@home

Voor wie te jong – of te oud is – om naar Krakau te gaan – of voor wie de vrije dagen ontbeert, organiseert het Bisdom Rotterdam WJD@home: een thuisblijversprogramma in Delft, waar gezamenlijk de WJD op de voet worden gevolgd.

WJD@home wordt gehouden tijdens het slotweekend van de WJD, van vrijdagavond 29 juli tot en met zondagmiddag 31 juli. Plaats van handeling is het Stanislascollege, waar ook wordt overnacht. Deelnemers wordt gevraagd een luchtbed of matje en slaapzak mee te nemen.

Alle tieners en jongeren van 14 tot en met 35 jaar uit het hele land, die graag de WJD-sfeer in Nederland willen beleven, zijn welkom. Kosten: € 50,- inclusief overnachtingen en maaltijden.

Aanmelden kan via pastoraledienstverlening@bisdomrotterdam.nl.

WJD@home gaat door bij minimaal dertig deelnemers.

Meer informatie? www.bisdomrotterdam.nl/wjd.